

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Kateřina Golasovská

**Oriana Fallaci a její přístup k východní
společnosti a islámu**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Kateřina Golasovská**

Vedoucí práce: **Doc. PhDr. Barbora Osvaldová**

Rok obhajoby: **2017**

Bibliografický záznam

GOLASOVSKÁ, Kateřina. *Oriana Fallaci a její přístup k východní společnosti a islámu*. Praha, 2017. 51s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce Doc. PhDr. Barbora Osvaldová

Abstrakt

Práce definuje postoj Oriany Fallaciové k islámskému náboženství, kultuře a společnosti. Teoretická část obsahuje její životopis a definice základních pojmů této problematiky. Praktická část se věnuje výzkumu. Z jejího díla byly vybrány pasáže, na základě kterých je možné definovat její postoje. V praktické části je rovněž stručně popsáno, do jaké míry a v jakých souvislostech o Fallaciové psala česká média.

Výzkum odhalil, že Fallaciová není kritičkou islámu, ale spíše zastánkyní hodnot jako demokracie, svoboda, kritické myšlení a rovnoprávnost žen, které islám v jistých případech potlačuje. Fallaciová byla v českých médiích několikrát citována, její myšlenky však byly prezentovány jen povrchně, v textech se navíc vyskytují překladatelské chyby.

Abstract

The thesis characterizes Oriana Fallaci's position towards Islam, Islamic culture and its society. The theoretical part consist of her biography and definitions of basic terms on this subject. The practical part pays attention to the research, where few selected passages from her work define her views and opinions. The practical part also briefly describes the context in which the Czech media wrote about Fallaci.

Research has revealed that Fallaci is not a critic of the Islam but rather an advocate for values, like a democracy, freedom, critical thinking, and women's equality, that Islam often suppresses. Fallaci has been quoted in Czech media, however, her views and ideas were presented only on the surface, while the text translation contains many errors and conceptual mistakes.

Klíčová slova

Oriana Fallaci, islám, muslim, islamofobie, společnost, kultura

Keywords

Oriana Fallaci, islam, muslim, islamophobia, society, culture

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 5. 2017

Kateřina Golasovská

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. PhDr. Barboře Osvaldové za její věcné připomínky a odborné vedení práce.

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Kateřina Golasovská	Razítko podatelny: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><tr><td colspan="2" style="text-align: center;">Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd</td></tr><tr><td>Došlo dne: 26-05-2016</td><td style="text-align: right;">-1-</td></tr><tr><td>Cj: 2912</td><td>Příloh: Skartační heslo:</td></tr><tr><td>Přiděleno:</td><td></td></tr></table>	Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd		Došlo dne: 26-05-2016	-1-	Cj: 2912	Příloh: Skartační heslo:	Přiděleno:	
Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd									
Došlo dne: 26-05-2016		-1-							
Cj: 2912		Příloh: Skartační heslo:							
Přiděleno:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2014/2015									
E-mail diplomantky/diplomanta: kgolasovska@gmail.com									
Studijní obor/forma studia: ZBC									
Předpokládaný název práce v češtině: Oriana Fallaciová a její přístup k východní společnosti a islámu									
Předpokládaný název práce v angličtině: Oriana Fallaci and her attitude to Eastern society and Islam									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2016/2017									
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Cílem bakalářské práce bude metodou případové studie zjistit, jaký byl postoj italské novinářky Oriany Fallaciové k východní společnosti a islámskému náboženství. Teoretická část se bude zabývat, životem Oriany Fallaciové a její kariérou. V této části bude shrnuto, kdy a jak se italská novinářka osobně setkala s východním světem a islámem. V praktické části bude její tvorba (knihy, rozhovory a další texty) podrobena výzkumu, který má za cíl zjistit, do jaké míry se východní tématické Fallaciová věnovala. Na základě provedeného rozboru její tvorby by měly být stanoveny předběžné hypotézy. Jak ovlivnila východní společnost tvorbu Fallaciové a její osobní život? Jaký chovala k východní kultuře postoj a proč? Jak se její postoje promítají do jejich děl? Jakým stylem o východní společnosti informovala?									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod – Autorka zdůvodní, proč zvolila toto téma, v čem vidí jeho důležitost, popíše strukturu práce, průběh jejího zpracování (především praktické části) a nastíní vztah Oriany Fallaciové k východní společnosti. Teoretická část – Na základě odborné literatury a dalších relevantních zdrojů definuje průběh setkání Oriany Fallaciové s východní společností a islámem, stručně popíše její život. Praktická část – Se věnuje samotnému výzkumu, na základě odborné literatury a další relevantních zdrojů vytváří předběžné hypotézy a odpovídá na předem stanovené otázky. Závěr – Reflexe k teoretické a praktické části, shrnutí získaných poznatků a přednes vlastního tvrzení na jejich základě.									
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Literatura psaná Orianou Fallaciovou, její rozhovory a články. Texty psané o její osobě (knihy, články a jiné relevantní zdroje)									
Postup (technika) při zpracování materiálu: Jako techniku studentka používá případovou studii. V praktické části budou stanoveny základní otázky (2 až 6) a hypotézy (1-5), které budou zodpovězeny, potvrzeny či vyvráceny v závěru práce. Předběžné otázky: Jaký byl postoj Oriany Fallaciové k východní kultuře? A jaké aspekty její postoj ovlivnily? Kolikrát se s východní společností a islámem setkala? Jak tato kultura ovlivnila její tvorbu? Jak o východní kultuře informovala západní společnost?									
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):									

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Publikace nabízí přehled výběru nejčastěji užívaných metod zkoumání mediální komunikace, a to na všech jeho úrovních. Publikace má za cíl být zároveň edukativním i návodným textem, který čtenářům vysvětlí souvislosti a teoretické pozadí jednotlivých výzkumných metod, a rovněž jejich praktické využití

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-173-7.

Tato publikace Humberta Eca humornou popisuje, jak kvalitně napsat diplomovou práci. Kniha obsahuje rady, jak vybrat téma práce, jakou metodu použít, jakou formou psát a jak komunikovat s vedoucím.

FALLACI, Oriana. *Síla rozumu*. Praha: Lidové noviny, 2014. ISBN 978-80-7422-301-3.

V plamenné kritice útočných projevů islámu se Oriana Fallaciová konfrontuje s většinovým názorem politické reprezentace a odhaluje, jak západní společnost – historicky spjatá s ideálem demokracie a základních křesťanských hodnot – podléhá populistickým heslům multikulturalismu.

FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2011. ISBN 978-80-7422-112-5.

Autorka napsala text, který sama nazvala "kázáním", bezprostředně po útocích na World Trade Center 11. září 2001. Pracovala tou dobou ve svém manhattanském bytě a byla očitým svědkem celé události. Vášně, bolest i přesvědčení, které vložila do textu, je nenapodobitelná.

FALLACI, Oriana. *Lettera a un bambino mai nato*. Milano: Rizzoli, 1997. ISBN 978-88-17-15010-1.

Autobiografický román, ve kterém Oriana Fallaciová zvažuje, po tom co zažila, zda je svět vůbec vhodné místo k donošení a početí dítěte. Jedná se o velmi intimní zpověď

FALLACI, Oriana. *Insciallah*. Milano: Rizzoli, 1990. ISBN 88-17-85374-7.

Děj knihy se odehrává během občanské války v Libanonu v 80. letech. Do této války byli zapojeni také italští vojáci, právě skrze jejich příběhy popisuje složité pozadí války.

FALLACI, Oriana. *Intervista con la Storia*. Milano: Rizzoli, 1994. ISBN 978-88-17-02736-6.

Sborník rozhovorů Oriany Fallaciové, které vedla s významnými osobnostmi své doby. Kniha obsahuje interview s osobnostmi východního světa např.: s Yasiem Arafatem, George Habashem a, Ahmedem Zakim Yamani.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

PIPTOVÁ, Ivana. Romány Oriany Fallaciové. Praha, 2011, 64 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav románských studií. Katedra italianistiky.

BÜRGEROVÁ, Zuzana. Muslimové a občanská společnost. Praha, 2012, 112 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií. Katedra studií občanské společnosti.

Datum / Podpis studenta/ky

26.5.2016 

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

DSVA L. DOVA
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

26.5.2016
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM	3
PROHLÁŠENÍ	5
PODĚKOVÁNÍ	6
1 ÚVOD	3
2 ŽIVOT ORIANY FALLACIOVÉ	5
2.1 DĚTSTVÍ	5
2.2 ZAČÁTKY NOVINÁŘSKÉ KARIÉRY	6
2.3 DRÁHA PROFESIONÁLNÍ ŽURNALISTIKY A SPISOVATELSTVÍ	7
2.4 CELOSVĚTOVÝ ÚSPĚCH	10
2.5 POSLEDNÍ ROKY ŽIVOTA.....	12
3 ORIANA FALLACIOVÁ A JEJÍ SETKÁNÍ S ISLÁMEM	13
4 ZÁKLADNÍ POJMY	16
4.1 ISLÁM.....	16
4.2 ISLÁMSKÁ SPOLEČNOST.....	17
4.3 ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS.....	17
4.4 ISLAMISMUS	18
4.5 BLÍZKÝ VÝCHOD	18
4.6 XENOFOBIE	18
4.7 RASISMUS.....	19
4.8 ISLAMOFOBIE	19
5 KNIHY	19
5.1 INŠALLÁH.....	19
5.2 HNĚV A HRDOST	21
5.3 SÍLA ROZUMU	25
5.4 ORIANA FALLACI ZPOVÍDA SEBE SAMU – APOKALYPSA	28
6 ROZHOVORY	30
6.1 YASIR ARAFAT. BŘEZEN	30
6.2 RUHOLLÁH CHOMEJNÍ.....	32
6.3 HUSAJN Í	34
6.4 MUAMMAR KADDÁFÍ	35
7 ČLÁNKY	37
7.1 A PŘECE SE NA FRANCII NEZLOBÍM	37
7.2 ZÁPADA, VZBUĎ SE.....	38
7.3 OD PŘEBĚHLÍKŮ K SEBEVRAŽDĚ EVROPY.....	38
7.4 NEPŘÁTELE, SE KTERÝMI JEDNÁME JAKO S PŘÁTELI	39
8 ORIANA FALLACIOVÁ V ČESKÝCH MÉDIÍCH	41
8.1 SERVER EURABIA	43
9 ZÁVĚR	44
10 SUMMARY	46
11 POUŽITÁ LITERATURA	49
11.1 LITERATURA:.....	49
11.2 ČLÁNKY:	50
11.3 INTERNETOVÉ ČLÁNKY:.....	50

11.4	INTERNETOVÉ ZDROJE:	51
12	SEZNAM PŘÍLOH	53

1 Úvod

Oriana Fallaciiová byla italskou novinářkou, spisovatelkou a také provokatérkou. Její jméno není třeba v novinářských kruzích dlouho představovat. Co se však týká ostatních, je pro ně osoba Fallaciiové často neznámá. A to i přesto, že patřila na vrchol žurnalistické i literární scény 20. stol. Přitahovala pozornost nejen svými názory, ale také vzhledem a osobitým vystupováním.

Že není v Česku příliš známá lze přisoudit i faktu, že většina jejich knih nebyla do českého jazyka vůbec přeložena. Při psaní práce jsem tedy využila svou znalost italštiny, bez níž by bylo prakticky nemožné ponořit se hlouběji do jejich myšlenek a názorů.

I když název práce zní Oriana Fallaciiová a její přístup k východní společnosti a islámu, budu se soustředit především na oblast Blízkého východu a na země, kde je nejrozšířenějším náboženstvím právě islám. Část jejich děl, a to jak knih, rozhovorů nebo článků, je zaměřeno na problematiku islámu, terorismu, poměry blízkovýchodní či islámské společnosti a její chování a islámský fundamentalismus. K východní společnosti jako takové chová spíše neutrální vztah.

Práce odpovídá na otázky, které jsem si sama kladla při dřívější četbě jejího díla. Hlavním záměrem je definovat postoj Oriany Fallaciiové ke společnosti Blízkého východu, muslimům a islámskému náboženství, vyšetřit, jestli byly myšlenky Fallaciiové opravdu rasistické, xenofobní a islamofobní, jak jsou často označovány.

Skutečnost, že v Česku neexistuje prakticky žádné rozsáhlejší dílo o jejím životě, tvorbě a názorech, mě přiměla k tomu zabývat se její postavou v této bakalářské práci. Kromě pár článků, většinou se jednalo o její životopis a recenze knih, jsem nenašla žádný relevantní zdroj, který by detailně vysvětloval její uvažování a názory na východní společnost a islám.

Teoretická část pomocí případové studie popisuje život Fallaciiové; mapuje její dětství, počátky kariéry, období největších úspěchů a její poslední roky života. Podstatnější pro samotný výzkum je následující kapitola s názvem Oriana Fallaciiová,

islám a blízkovýchodní společnost, ve které popisují situace a období, při nichž se Fallaciová s tímto náboženstvím a kulturou setkala.

V praktické části jsou její díla, která jsem rozdělila do tří skupin (knihy, články a rozhovory) podrobeny kvalitativnímu výzkumu. Ten má za cíl zjistit, do jaké míry se tématu islámu, muslimů a blízkovýchodní společnosti věnovala, přibližuje, jak se tato kultura promítla do její tvorby, a jak o něm informovala společnost. Na tomto základě jsou stanoveny předběžné hypotézy, jež odpovídají na předem stanovené otázky uvedené výše.

Při přípravě prvních rešerší mě zaskočilo, jak hojně bylo její dílo, které je v České republice prakticky neznámé, citováno v českých médiích především v souvislosti s islámem. Zamyslela jsem se nad tím, zda byly její výroky použity vždy vhodně, jestli novinář pochopil podstatu jejich textů a myšlenek. Jednalo se většinou o souvětí vytržená z kontextu s často nedůsledným překladem, a to především na ne příliš relevantních webech. Do nesprávných citací Fallaciové jsem se ponořila natolik, že jsem se rozhodla stručně pokrýt v praktické části práce i tuto problematiku, i když není v původní tezi uvedena. Články se zavádějícím překladem a citacemi Fallaciové, mě ujistili v důležitosti tématu bakalářské práce nejen pro novináře.

2 Život Oriany Fallaciové

2.1 Dětství

Oriana Fallaciová se narodila 29. června 1929 ve Florencii, kde prožila své dětství i rané mládí. Vyrůstala v relativně nuzných poměrech společně se dvěma sestrami Neerou a Paolou. Když byla Fallaciová dospělá, její rodiče ještě adoptovali dívku Elisabettu, i přes chudobu rodiny se snažili dcery dobře vychovávat a podporovat je ve vzdělání.¹

O přísnou výchovu se zasadil především otec Edoardo Fallaci, jenž pracoval jako řemeslník.² Mimo to byl zapáleným antifašistou a členem protifašistického hnutí Giustizia é Libertá (Spravedlnost a svoboda). Čtrnáctiletá Fallaciová mu dělala spojku pod krycím jménem Emilia, na svém kole jezdila mezi partyzány, zajišťovala předání tajných zpráv, převážela výbušniny nebo šířila nelegální tiskoviny.³ Díky jejímu dětskému vzhledu a pleteným copům, které nosila, nebyla podezřelá. Z této činnosti si do dalších let odnesla velkou autodisciplínu a smysl pro povinnost. Edoardo Fallaci čelil politickému pronásledování, v roce 1944 byl zatčen a mučen za držení amerických zbraní.⁴

Podobné myšlenky jako otec zastávala i matka Fallaciové Tosca Cantiniová, jež se stala o rodinu. Společně s manželem sdílela také vášeň pro četbu, a tak většina rodinných úspor padla na nákup knih. Oriana Fallaciová se tudíž mohla od útlého věku věnovat četbě i psaní. Jejím nejoblíbenějším autorem byl Jack London, k jeho dílu *Volání divočiny* poté sama v dospělosti napsala předmluvu.⁵

Ve škole byla Fallaciová výbornou studentkou, vždy prospěla s vyznamenáním. Po základní škole se zapsala na Liceo Classico Galileo Galilei, kde ji občas doprovázely problémy kvůli tomu, že zapáleně polemizovala s vyučujícími, vždy k nim však chovala

¹ L'infanzia. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/linfanzia/vita.html>

² Tamtéž.

³ FALLACI, Oriana. *Oriana Fallaci intervista sé stessa - L'Apocalisse*. Seconda edizione. Milano: Rizzoli, 2014. ISBN 978-88-17-07768-2. Str. 59

⁴ L'infanzia. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/linfanzia/vita.html>

⁵ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 13-14.

respekt. Ve třetím ročníku lycea založila studentské hnutí s názvem *Unione Studenti* (Studentský svaz). Lyceum ukončila maturitou, její ročník dostal jako téma psané zkoušky z italského jazyka poměrně kontroverzní téma: koncept vlasti od řecké polis k dnešku. Při hodnocení její úvahy byli profesori rozděleni na dva tábory, každý měl na její práci jiný názor. Ti konzervativnější si mysleli, že je nedostatečná, nakonec rozhodli ti osvícenější, kteří ve slohu dokázali objevit její talent. Práce byla ohodnocena nejvyšším počtem bodů.⁶

2.2 Začátky novinářské kariéry

Po ukončení střední školy začala Fallaciová studovat medicínu, zároveň psala pro deník *Il Mattino dell'Italia Centrale*, přispívala především do rubriky Černá kronika, tu plnila zprávami o zločinech a neštěstí.⁷ Za svou práci dostala první peníze, mohla tak pomáhat chudé rodině a sama si platit studium. K novinářině Fallaciovou i její sestry přivedl strýc Bruno Fallaci, který psal pro velké italské deníky jako *Nazionale* nebo *Corriere de la Serra*, později vedl časopis *Epoca*. Vášně Fallaciové pro psaní se ještě více prohloubila, studium medicíny nakonec opustila, a to především z časových a finančních důvodů. Psaní se věnovala natolik, že jí nezbýval čas na studium a přednášky.⁸

Fallaciová postupně rozšiřovala tematické okruhy svých článků, začala například psát zprávy ze soudních síní. Na chvíli se dokonce věnovala i psaní článků z módního průmyslu.⁹ Sama na svůj vzhled velmi dbala. Černá linka na očních víčkách, velké sluneční brýle, rudě nalakované nehty na prstech, mezi nimiž svírala cigaretu nebo tenký doutník, se staly jejím poznávacím znamením.¹⁰

V roce 1951 nastala ve městě Fiesole pozoruhodná situace, kterou se Fallaciová rozhodla zpracovat do článku. Zemřel tamější přesvědčený komunista Nello Casini, církev mu odmítla uspořádat pohřeb na vysvěcené půdě. Jeho společníci se převlékli za

⁶ L'infanzia. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/infanzia/vita.html>

⁷ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 23,

⁸ I primi articoli. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/i-primi-articoli/vita.html>

⁹ Tamtéž.

¹⁰ OSVALDOVÁ, Barbora. Causa: Oriana Fallaciová. *Reflex*. Praha: Czech News Center, 2006/40, str.78. ISSN 0862-6634.

kněze, naučili se zpaměti pohřební modlitby a zinscenovali církevní pohřeb. Fallaciiová článek obratem poslala do týdeníku *L'Europeo*, jenž její dílo zveřejnil, navázala tak s tímto týdeníkem spolupráci, i když spíše sporadickou.¹¹ Atmosféra v deníku *Il Mattino dell'Italia Centrale* začala být napjatá, vše vyvrcholilo tím, že Fallaciiová dostala od vedení za úkol napsat satirický článek o shromáždění uspořádané komunistou Palmirem Togliattim, což kategoricky odmítla.¹²

Ve svých 22 letech přechází do časopisu *Epoca*, který vede její strýc Bruno Fallaci, ten se k ní však choval spíše nepřátelsky, obával se, že by byl obviněn z protekce, a tudíž Oriana Fallaciiová psala pouze menší články.¹³

2.3 Dráha profesionální žurnalistiky a spisovatelství

Po několika letech (1954) se rozhodla opustit rodnou Florencii. Přestěhovala se do Říma, kde začala naplno pracovat pro týdeník *L'Europeo*. Řím byl v té době centrem dění, do hlavního města se sjížděly hvězdy amerických filmů. Právě tyto návštěvy potřeboval šéfredaktor *L'Europeo* pokrýt. Ve Fallaciiové tento povrchní svět, tak odlišný od světa, který doposud znala, vyvolával zvědavost. Vrhla se tedy do psaní článků o pozlátku filmových hvězd. Aby se mohla tímto tématem zabývat, musela ho nejdříve pochopit, proto se začala pravidelně scházet s osobnostmi z těchto kruhů, což ji dávalo možnost rozvíjet techniku svých rozhovorů, které se za několik let staly žánrem, ve kterém Fallaciiová vynikala, navzdory tomu, že novinářina na světové úrovni, byla v té době výhradně mužskou profesí.¹⁴

Unikátní technika jejích rozhovorů, kterou si osvojila v padesátých letech se postupně rozvíjela i v letech šedesátých a sedmdesátých. Svědčí o tom poznámky v jejích zápisnicích, které zachránil synovec novinářky Edoardo Perrazi, jenž je zároveň i dědicem jejích autorských práv. Ve svých rozhovorech Fallaciiová vystupovala vždy

¹¹ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str.32.

¹² I primi articoli. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/i-primi-articoli/vita.html>

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Tamtéž.

jako rovnocenný partner respondenta. Celou rozpravu vedla, provokovala a dávala najevo své názory a postoje.¹⁵

O rok později se Fallaciové ozvalo vedení milánské redakce *L'Europeo*. Měli pro ni nabídku. V té době už dlouho snila o návštěvě zahraničí a doufala, že by se jí právě v Miláně mohlo její přání splnit.¹⁶

Spojené státy pro ni byly dlouho nedosažitelným snem, v roce 1955 se jí podařilo do této země vycestovat.¹⁷ Její práce napsané v Americe se staly okamžitě úspěšnými. Fallaciová se zaměřovala na slavné osobnosti, a to jak v politických kruzích, tak zábavním průmyslu. Tyto osoby se snažila skrze rozhovory doopravdy poznat a demaskovat je. Materiály nasbírané v Americe a Itálii jí sloužily jako podklad pro knihu *Sedm hříchů Hollywoodu*, která vyšla v roce 1958.¹⁸

Fallaciová se však cítila být novinářinou svázaná. Psaní zpráv považovala spíš za prostředek, kterým by se mohla dostat blíže k literárnímu světu. Jak sama tvrdila, žurnalistika pro ni byla pouhým získáváním zkušeností a zdrojem materiálů pro psaní knih. Roku 1962 publikovala dílo *Penelopa ve válce*. Líčí v něm milostný trojúhelník, na jehož jednom vrcholu je žena pátrající po vlastní sexuální a ekonomické nezávislosti.¹⁹

Další její kniha s názvem *Pokud zemře slunce* vyšla o tři roky později. Děj knihy zachycuje příběhy, které Fallaciová zažila při svém pobytu na základně NASA. V díle se zabývala také tehdejšími závody mezi USA a SSSR o to, kdo bude dřív na měsíci. Fallaciová trávila čas s vědci a astronauty pracujícími na projektech Gemini a Apollo.²⁰ Z této nevšední zkušenosti těžila nápady na články i rozhovory, které byly otiskovány na předních stranách *L'Europeo*. Další kniha z prostředí NASA *Tím dnem na měsíci*

¹⁵ La carriera giornalistica. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/la-carriera-giornalistica/vita.html>

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 48.

¹⁹ La carriera giornalistica. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/la-carriera-giornalistica/vita.html>

²⁰ Tamtéž.

vyšla v roce 1970, Fallaciová v ní popsala jednu z nejdůležitějších událostí 20. století, kterou bylo přistání astronautů Apolla 11 na Měsíci.²¹

Rok 1967 byl pro Fallaciovou zásadní. Lákalo ji válečné zpravodajství, a tak zažádala o vyslání do Vietnamu. Do této země pravidelně jezdila až do roku 1975, kdy konflikt skončil.²²

Její reportáže z válečného prostředí nevydával pouze *L'Europeo*, přebíraly je a překládaly nejznámější periodika po celém světě. Z jejího deníku, který si psala v průběhu jednoho roku války, vznikla kniha *K ničemu a budiž tak* (1969).²³ Popsala v ní svůj první pobyt ve Vietnamu. Zaměřila se také na chování vojáků, jejich emoce a stavy myslí ovlivněné válkou. Konflikt tak vyobrazila z jiného úhlu pohledu.²⁴

V roce 1968 byla vyslána do Mexika, aby psala o Olympijských hrách, které se tam tehdy konaly. Druhého října se zúčastnila studentského protestu, při policejním zákroku proti protestujícím studentům byla postřelena. Pokládali ji za mrtvou a měla být odvezena do márnice, až potom si někdo všimnul, že dýchá, a tak ji pořádkové síly odvezly s těžkým zraněním do nemocnice. Zprávy do redakce o mexických událostech psala přímo z nemocničního lůžka.²⁵

Během šedesátých a sedmdesátých let se Fallaciová stala svědkem nejdůležitějších událostí, byla u vzpoury černochoů v Detroitu a vraždy Martina Luthera Kinga, věnovala se kauze zastřelení Boba Kennedyho, analyzovala indicko-pákistánský konflikt, sledovala události na Středním východě. Vedla rozhovory s Alim Bhuttem, Haile Selassiem, Indirou Ghandi, Goldou Meir, Henry Kissingerem. Rozhovory vycházely v týdeníku *L'Europeo* a novinách *Corriere della Sera*. Tyto interviewy byly v roce 1974 vydány v knize *Rozhovor s historií*.²⁶

²¹ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 72.

²² In prima Linea. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/in-prima-linea/vita.html>

²³ Tamtéž.

²⁴ PIERLEONI, Pierpaolo. *Un fiume che ama la vita: Uomo, Dio, morte, guerra nelle opere e nella vita di Oriana Fallaci*. Roma: Bonanno, 2007. ISBN 978-8877963499. Str. 54.

²⁵ In prima Linea. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/in-prima-linea/vita.html>

²⁶ Tamtéž.

V jejích rozhovorech je patrná nenávisť k diktaturám, nesvobodě a omezování lidských práv. Pro autoritáře byla vždy velmi silným oponentem.²⁷ Okamžiky rozhovorů se často měnily v bitevní pole, při kterých Fallaciová přijmula respondenta přiznat věci, které by sám od sebe neřekl.²⁸

Fallaciová během šedesátých a sedmdesátých let, kdy zažila divoké události v Mexiku a válku ve Vietnamu, změnila své zaměření. Přestala se věnovat zpovídáním filmové smetánky. Stala se válečnou reportérkou, její rozhovory měly vysokou výpovědní hodnotu a hloubku. Díky svým knihám a článkům se stala oblíbenkyní milionů čtenářů po celém světě a také vzorem pro ženy odhodlávající se jít vlastní cestou.²⁹

2.4 Celosvětový úspěch

Během sedmdesátých a osmdesátých let byla Fallaciová na vrcholu, a to především díky vydání dvou z části autobiografických knih: *Dopis nikdy nenarozenému dítěti* a *Muž*. Obě díla byla přeložena do několika jazyků a publikována po celém světě.³⁰

Knihou *Muž* (1979) byla inspirována vztahem mezi Fallaciovou a Alexandrosem Panagoulisem, který byl řeckým socialistou, bojovníkem za svobodu a odpůrcem diktatury vojenské junty. Pokusil se spáchat atentát na jednoho z plukovníků junty Georgiose Papadopulose. Kvůli tomu byl dlouhý čas vězněn a mučen.³¹

Fallaciovou postava Alexandrose Panagoulise okamžitě zaujala, sledovala události, které se udály okolo něj, rozhodla se vydat za něj do Řecka, aby se s ním setkala a mohla udělat rozhovor. Byla fascinována jeho touhou po svobodě. Jejich vztah však odhalil Panagoulisovu emoční nestabilitu. Po letech strávených ve válce a vězení

²⁷ Tamtéž.

²⁸ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 62.

²⁹ In prima Linea. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/in-prima-linea/vita.html>

³⁰ Il successo planetario. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/il-successo-planetario/vita.html>

³¹ Tamtéž.

trpěl strachem a měl neustále pocit, že musí utíkat před nepřáteli. Fallaciová zbrklé útky podnikala s ním.³²

Prvního května 1976 Panagoulis tragicky zemřel po automobilové nehodě, po jeho úmrtí začala Fallaciová psát román *Muž*. Pravdivá kniha o Panagoulisově životě vyšla v roce 1979. Příběh o lásce a boji člověka proti moci zasáhl miliony čtenářů po celém světě.³³

Kniha *Dopis nikdy nenarozenému dítěti* vznikla na základě zkušenosti Fallaciové, kdy sama potratila.³⁴ Do díla promítla své úvahy o tom, zda je vůbec správné přivést na tento zlý svět novou duši, aniž by měla možnost volby.³⁵ A zda žena věnující se naplno své profesi riskuje s narozením dítěte to, že se vzdá svého dosavadního života a potlačí samu sebe, když musí být především v roli matky pro svého potomka. Kniha v Itálii otevřela debatu o potratech.³⁶

Úspěšná byla v té době i její novinářská tvorba, články a rozhovory Fallaciové skupují nejvýznamnější periodika jako: *Life*, *New York Times Magazine*, *Look*, *The New Republic*, *Washington post*, *Newsweek*, *Le Nouvel Observateur*, *Der Stern*. O životě a kariéře Fallaciové psaly časopisy *Time*, *Vogue*, *Rolling Stone* nebo *Playboy*.³⁷

V roce 1977 jí chicagská Columbia College udělila doktorát za literaturu. Fallaciová dostávala nabídky přednášet na nejrůznějších amerických univerzitách. Na konci osmdesátých let se rozhodla přestěhovat ze svého domu v italském městě Chianti na Manhattan.³⁸

³² Tamtéž

³³ PIERLEONI, Pierpaolo. *Un fiume che ama la vita: Uomo, Dio, morte, guerra nelle opere e nella vita di Oriana Fallaci*. Roma: Bonanno, 2007. ISBN 978-8877963499. Str. 28.

³⁴ Il successo planetario. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/il-successo-planetario/vita.html>

³⁵ PIERLEONI, Pierpaolo. *Un fiume che ama la vita: Uomo, Dio, morte, guerra nelle opere e nella vita di Oriana Fallaci*. Roma: Bonanno, 2007. ISBN 978-8877963499. Str. 44.

³⁶ Il successo planetario. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/il-successo-planetario/vita.html>

³⁷ Il silenzio, "il Bambino" a "l'Alieno". *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/il-silenzio-il-bambino-e-lalieno/vita.html>

³⁸ Tamtéž.

2.5 Poslední roky života

V roce 1991 zjistila, že má rakovinu plic, kterou později nazývala vetřelcem. I když na rakovinu umřel její otec, matka i sestra Neera, dlouho tvrdila, že za její nemoc může její návštěva v Kuvajtu, kde se pálily ropná pole.³⁹ Nejspíš proto začala pracovat na knize *Klobouk plný třešní*. Rozsáhlé dílo mělo mapovat příběh její rodiny od konce 18. století až do první poloviny dvacátého století. Věnovala jí prakticky veškerý svůj volný čas, který trávila především v archivech a knihovnách, kde hledala patřičné materiály k sepsání rodokmenu. Knihu však kvůli nemoci nestihla dokončit.⁴⁰

V dubnu roku 2002 napsala Fallaciová pro magazín *Panorama* několikastránkový článek *Proti antisemitismu*, který byl nakonec přeložen do angličtiny, němčiny, francouzštiny a ve velkém koloval i na internetu.⁴¹ Článek zaujal i francouzskou novinářku Anne-Elisabethu Moutetovou, jež vytvořila webovou stránku *thankyouoriana.it*, kterou za krátkou dobu zaplavily tisíce poděkování a zprávy plné podpory a uznání.⁴²

V listopadu 2002 se angažovala proti srazu antiglobalistů a odpůrců neoliberalismu, který se měl konat ve Florencii. Vadil jí především název události Social Forum, obávala se, že dojde ke stejným agresivním protestům jako při srazu G8 v Janově, jenž se konal rok před tím. Pro list *Corriere della Sera* napsala dlouhý článek s názvem *Florentané, vyjádřeme své rozhořčení*. V textu nabádala obyvatele Florencie, aby během několika dní, kdy se bude ve Florencii akce konat, zavřeli na protest své obchody a jiné podniky, jako je zavřeli při Mussoliniho pochodu na Řím v roce 1922.⁴³

³⁹ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 62.

⁴⁰ Il silenzio, "il Bambino" a "l'Alieno"..*Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/il-silenzio-il-bambino-e-lalieno/vita.html>

⁴¹ Tamtéž.

⁴² *Thank you Oriana* [online]. Bologna: Una via per Oriana, 2007 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.thankyouoriana.it>

⁴³ FALLACI, Oriana. Fiorentini, esprimiamo il nostro sdegno. *Corriere della Sera* [online]. Milan: RCS Mediagroup, 6. 11. 2002, [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: www.corriere.it/Primo_Piano/Cronache/2002/11_Novembre/06/fallaci.shtml

V roce 2005 sestavily noviny *Libero* petici, skrze kterou žádaly prezidenta republiky o jmenování Fallaciové senátorkou. Petici podpořilo přes 75 tisíc lidí.⁴⁴

Ve stejném roce napsala pro *Corriere della Sera* svůj poslední článek *My, kanibalové a děti Médeji*, který byl reakcí proti referendu o umělém oplodnění.⁴⁵

V srpnu 2006 se její zdravotní stav prudce zhoršil, Fallaciová se vrátila do Itálie, byla okamžitě převezena do zdravotního zařízení Santa Chiara di Firenze, kde 15. září v 77 letech umírá. Byla pohřbena do rodinné hrobky na hřbitově Allori ve Florencii. Na jejím náhrobním kameni jsou vytesaná jen tři slova. Oriana Fallaci. Spisovatelka.⁴⁶

3 Oriana Fallaciová a její setkání s islámem

Oriana Fallaciová se s islámem a islámskou společností setkala několikrát za svůj život, a to při nejrůznějších událostech nebo okolnostech. Poprvé se na Blízkém východě ocitla v padesátých letech. Vedení týdeníku *L'Europeo* ji vyslalo do Teheránu, odkud psala reportáže.⁴⁷

Další možnost vycestovat do této oblasti se jí naskytla v roce 1960. Tehdy dostala rovněž od *L'Europeo* nabídku podniknout cestu kolem světa s tím, že by se na delší čas zdržela i na Blízkém východě.⁴⁸ Tuto cestu se rozhodla využít k tomu, aby udělala průzkum, jak se od sebe liší postavení žen v různých částech světa. Na toto téma vznikla nejdříve dlouhá reportáž s názvem *Cesta kolem ženy* a následně kniha *Zbytečné pohlaví*. Fallaciová vše popisuje ze svého úhlu pohledu, díky této knize ji začne společnost spojovat s bojem za rovnoprávnost a svobodu žen.⁴⁹

⁴⁴ Gli ultimi anni. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/gli-ultimi-anni/vita.html>

⁴⁵ FALLACI, Oriana. Noi cannibali e i figli di Medea. *Corriere della Sera* [online]. Miláno: RCS Mediagroup, 3. 6. 2005, [cit. 2017-03-03]. Dostupné z:

http://archivistorico.corriere.it/2005/giugno/03/NOI_CANNIBALI_FIGLI_MEDEA_co_8_050603006.shtml

⁴⁶ Gli ultimi anni. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/gli-ultimi-anni/vita.html>

⁴⁷ La carriera giornalistica. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/la-carriera-giornalistica/vita.html>

⁴⁸ Tamtéž.

⁴⁹ ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X. Str. 52.

Během této cesty navštívila jak země Blízkého východu jako Egypt, Irák, Irán, Izrael, Kuvajt, Jordánsko, Libanon a Saudská Arábie, tak země, které sice nespádají do pásma Blízkého východu, ale mají s těmito zeměmi společné nejrozšířenější náboženství, kterým je islám. Byla za hranicemi Pákistánu, Libye, Nigérie, Maroka či Indonésie.

Po několikaleté pauze došlo během sedmdesátých a osmdesátých let k dalšímu setkání s islámským světem, a to díky rozhovorům s nejmocnějšími osobnostmi té doby. V jordánském Ammánu zpovídala roku 1972 palestinského politika, nositele Nobelovy ceny za mír a sunnitského muslima Jásira Arafata a jordánského krále Husajna I.⁵⁰ V stejném roce se v Karachi setkala s pákistánským prezidentem Alim Bhuttem.⁵¹ O rok později v Téharánu udělala interview s íránským šáhem Muhammadem Rezou Pahlavim.⁵² Osobně se roku 1979 v Teheránu setkala s diktátorem a ajatolláhem Rúholláhem Chomejním.⁵³ Další rozhovor udělala téhož roku v Tripolisu s Libyjským vůdcem, islámským socialistou a diktátorem Muammarem Kaddáfim.⁵⁴ Tyto a další rozhovory byly publikovány v knihách *Rozhovor s historií* (1974) a *Rozhovor s mocí* (2009).

Knihou *Nepotřebné pohlaví* byla po dlouhou dobu její jedinou knihou, která se dotýkala tematiky islámského náboženství, společnosti a kultury. Další kniha *Inšalláh* vyšla až v roce 1990. V rozsáhlém románu se věnovala především tématu války v Libanonu. Děj začíná teroristickým útokem na tomto území, při kterém zemřely stovky vojáků z francouzských a amerických jednotek působících v Libanonu v rámci mírové mise. Vyjádřila se k otázce islámského fundamentalismu, která byla později klíčovým tématem i v dalších knihách. V knize *Inšalláh* Fallaciová zmapovala životy vojáků a dalších postav.⁵⁵ Ústředním tématem celé knihy je osud jako takový. Fallaciová se

⁵⁰ FALLACI, Oriana. *Interview with history*. New York: Liveright, 1976. ISBN 0-395-25223-7. str. 123 a 140.

⁵¹ Tamtéž str. 182.

⁵² Tamtéž str. 262.

⁵³ Ruhollah Khomeini. *Oriana Fallaci* [online]. Milano: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/khomeini/intervista.html>

⁵⁴ Italian life. *Corriere della Sera* [online]. Milano: RCS Mediagroup S.p.a., 2010 [cit. 2017-03-5]. Dostupné z: <http://www.corriere.it/International/english/articoli/2011/02/23/oriana-fallaci-interview-gheddafi-1979.shtml>

⁵⁵ Il silenzio, "Il Bambino" a "L'Alieno". *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/il-silenzio-il-bambino-e-lalieno/vita.html>

inspirovala matematickým zákonem Ludwiga Boltzmana, v románu se zabývala proměnou života, který závisí především na absurditě a chaosu.⁵⁶

V roce 2001 se po letech v ústraní, kdy pracovala pouze na sáze o rodině Fallaciových a léčila se s rakovinou, vrátila na světovou literární a žurnalistickou scénu, přiměla ji k tomu série teroristických útoků 11. září. Jako reakci napsala dlouhý dopis *Hněv a hrdost*, který 29. září 2001 vyšel v deníku *Corriere della Serra*, vydání bylo během pár hodin vyprodané.⁵⁷ Dopis však nevyšel v původním znění, musel být zkrácen, aby se vešel do novinového formátu. V prosinci téhož roku Fallaciová publikovala dopis v plné verzi. Kniha *Hněv a hrdost* řeší složité otázky a dilemata vyvolané střety islámu se západním světem.⁵⁸ Dílo sama nazvala kázáním, káže nejen těm, kteří celou událost způsobili, ale i těm, kteří nejsou schopni bránit hodnoty západní civilizace.⁵⁹ Pamflet měl obrovský úspěch.⁶⁰

Po vydání knihy se Fallaciová již nemohla stáhnout zpět do soukromí. Měla spoustu práce s revizí překladů knihy do cizích jazyků. Musela také odpovídat na osobní a veřejné útoky vedoucí až k podání trestného oznámení a předvolání k soudu nejdříve ve Francii, poté i v Itálii.⁶¹

O tři roky později napsala Fallaciová knihu s názvem *Síla rozumu*. V níž varovala před přílišným multikulturalismem, terorismem a upozorňovala na podmaňován západní společnosti. Navzdory tomu, že se chtěla uchýlit zpět do svého soukromého života, se ocitla opět ve středu pozornosti. Dílo *Síla rozumu* se stalo mezinárodním bestsellerem.⁶²

Komentování teroristických útoků a islámského náboženství a kultury si neodpustila ani v poslední knize *Oriana Fallaci zpovídá sebe samu – Apokalypsa*. Dílo

⁵⁶ PIERLEONI, Pierpaolo. *Un fiume che ama la vita: Uomo, Dio, morte, guerra nelle opere e nella vita di Oriana Fallaci*. Roma: Bonanno, 2007. ISBN 978-8877963499. Str. 46-47.

⁵⁷ Gli ultimi anni. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/gli-ultimi-anni/vita.html>

⁵⁸ BOSETTI, Giancarlo. *Cattiva maestra.: La rabbia di Oriana Fallaci e il suo contagio*. Venezia: Marsilio, 2005. ISBN 88-317-8849-3. Str. 36-37.

⁵⁹ FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 84.

⁶⁰ Gli ultimi anni. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.oriانا-fallaci.com/gli-ultimi-anni/vita.html>

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Tamtéž.

vyšlo v letech 2004, Fallaciová tak uzavřela trilogii knih vydaných po teroristických útocích 11. září. Vyjádřila se v ní také o různých interpretacích islámu, italské politické situaci a svém boji s rakovinou. V části s názvem *Apokalypsa* transformovala text *Zjevení Janovo*, zaujal ji především popis dravé šelmy se sedmi hlavami a deseti rohy, kterou budou muset křesťané porazit. V knize napsala, že tuto nestvůru již identifikovala.⁶³

V červenci roku 2005 publikovala v deníku *Corriere della Sera* článek s názvem *Nepřítel, se kterým zacházíme jako s přítelem*, text napsala po sérii teroristických bombových útoků v Londýně.⁶⁴

Rok po smrti novinářky začala asociace *Una via per Oriana* udělovat cenu lidem, kteří se věnují tematice vztahů mezi islámem a Západem⁶⁵.

4 Základní pojmy

4.1 Islám

Islám je náboženství, které vzniklo v 7. století v Arábii a založil jej prorok Muhammad. Slovo islám v arabštině doslova znamená „odevzdanost“, vyjadřuje tak základní myšlenku této víry, věřící – muslimové – se odevzdávají vůli boha, kterého nazývají Alláh, jenž je zároveň považován za stvořitele světa. Svou vůli Alláh zveřejnil pomocí svatého písma zvaného Korán, který zjevil prorokovi Muhammadovi.

Jedná se o celosvětové náboženství, které převažuje až ve čtyřiceti zemích od Atlanského k Tichému oceánu. Vyznavači islámu žijí v zemích severní Afriky, střední Asie a severní části indického subkontinentu. Na začátku dvacátého prvního století

⁶³ FALLACI, Oriana. *Oriana Fallaci intervista sé stessa - L' Apocalisse*. Seconda edizione. Milano: Rizzoli, 2014. ISBN 978-88-17-07768-2. Str. 59 str. 131.

⁶⁴ FALLACI, Oriana. *Il nemico che trattiamo da amico. Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup 16. 7. 2005 [cit. 2017-05-1]. Dostupné z: <http://cinqantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e3607b5ae8e>

⁶⁵ *Thank you Oriana* [online]. Bologna: Una via per Oriana, 2007 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.thankyouoriana.it>

vyznávalo islám dohromady 1,4 miliardy muslimů, kteří žili ve více než dvou stech zemích. Islám je tak po křesťanství druhým nejrozšířenějším náboženstvím.⁶⁶

4.2 Islámská společnost

Učení islámu podporuje manželství, korán povoluje polygamií, muslim tedy může mít až čtyři manželky, ale někteří vyznavači mystické formy islámu však praktikují celibát, jelikož spatřují v ženách zlo odvádějící od zbožnosti. Právo na rozvod má v podstatě jen manžel, který zároveň může manželku i zavrhnout. Žena smí požádat o rozvod jen za určitých podmínek. Velký důraz je kladen na cudnost, korán za cizoložství stanovuje určité tresty.

Postavení žen v islámském světě se různí, záleží na prostředí, ve kterém ženy žijí.⁶⁷ Co se týče zahalování žen, Korán obsahuje pouze pokyny, nikoliv striktní pravidla, jak by se měly ženy oblékat. Tradičním ženským oblečením je dlouhý plášť zvaný čádor.

Muslimové se také musí řídit určitými pravidly ohledně stravy. Prorok Muhammad jim zakázal požívat alkohol, jíst vepřové maso a maso ze zvířat, které naleznou mrtvá nebo jsou určena k obětování.⁶⁸

4.3 Islámský fundamentalismus

Pojem fundamentalismus má několik významů. Lze ho definovat jako „*postoj těch, kteří si osobují majetnictví pravdy, což jim podle jejich přesvědčení dává právo soudit a odsuzovat druhé, jedná se tedy o postoj přezíravý k toleranci.*“⁶⁹ Nebo jako „*útěk k radikalismu, často spjatý s násilím, spolu s odmítáním dostatečné vnímavosti k realitě, racionality a rozvíjení svobody jednání pro jednotlivce a společnost.*“⁷⁰

⁶⁶ ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. *Islám: Náboženství, historie a budoucnost*. Brno: JOTA, 2009. ISBN 978-80-7217628-1. Str. 27.

⁶⁷ ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. *Islám: Náboženství, historie a budoucnost*. Brno: JOTA, 2009. ISBN 978-80-7217628-1. Str. 73-74.

⁶⁸ Tamtéž. Str. 78.

⁶⁹ KROPÁČEK, Luboš. *ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS*. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-168-7. str. 17.

⁷⁰ Tamtéž str. 14.

O tématu islámského fundamentalismu se začalo mluvit po iránské revoluci v letech 1978–1979 a po teroristických útocích ve Spojených státech 11. září 2001. Islámští fundamentalisté věří, že se nacházejí ve svaté válce (džihádu). Islámský fundamentalismus se projevuje jak v osobním životě, tak v politice. Jako příklad lze uvést větší důraz na dodržování náboženských zvyků a rodinných hodnot nebo uplatnění islámu v politice.⁷¹

4.4 Islamismus

Pro tento pojem neexistuje jednotná definice, význam termínu se mění podle konkrétní situace. V širším pojetí do sebe pojem islamismus zahrnuje islámský fundamentalismus. Rozdíl mezi těmito pojmy je takový, že islámský fundamentalismus se vztahuje k určitému způsobu myšlení, kdežto islamismus na základě tohoto myšlení koná.⁷²

Islamismus má za cíl přeuspořádat vlády a společnosti podle islámských zákonů, jedním z jeho charakteristických rysů je například odmítání západních modelů vlády a ekonomiky. Islamisté tvrdí, že sekularismus zkazil muslimskou společnost, a usilují o obnovení zlatého věku islámu, tedy období, před příchodem západní civilizace. Islamisté aktivně uskutečňují boží vůli, věří, že islám proniká do všech aspektů života.⁷³

4.5 Blízký východ

Blízký východ je geografická oblast na jihovýchodě Středoziemního moře zahrnující severoafrické a jihovýchodní země. Do této oblasti patří Maroko, Tunisko, Alžírsko, Libye, Egypt, Izrael, Libanon, Sýrie, Jordánsko, Irák, Írán, Saudská Arábie, Kuvajt, Katar, Bahrajn, Spojené arabské emiráty, Jemen, Omán a Palestina.

4.6 Xenofobie

⁷¹ ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. *Islám: Náboženství, historie a budoucnost*. Brno: JOTA, 2009. ISBN 978-80-7217628-1. Str. 183.

⁷² KROPÁČEK, Luboš. Islamismus. *Encyklopedie migrace* [online]. Praha: Online encyklopedie migrace, 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://encyklopedie.org/islamismus/>

⁷³ ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. *Islám: Náboženství, historie a budoucnost*. Brno: JOTA, 2009. ISBN 978-80-7217628-1. Str. 183–184.

Pojem xenofobie lze jednoduše definovat jako strach ze všeho „cizího“. Pojem „cizí“ se vymezuje z hlediska teritoria a především kultury. „*Identita chápána skrze kulturu coby soubor srozumitelných zvyků, tradic a náboženství má širší záběr než identita spojená s určitým jazykem a teritoriem.*“⁷⁴ Xenofobové chovají nedůvěru k cizincům, jejich zvykům a náboženství.⁷⁵

4.7 Rasismus

Rasismus je přesvědčení, které odráží rasový pohled na svět. Podle této ideologie jsou vlastnosti lidí jako intelekt, morálka a další kulturně-behaviorální funkce, ovlivněny jejich rasou. Rasisté vyzdvihují jednu nebo více ras nad ostatní.⁷⁶ Kvůli rasismu často dochází k nespravedlivému jednání se členy jiné rasy, než je ta „vlastní“.⁷⁷ Rasisté v extrémních případech zpochybňují rovnoprávnost a právo na existenci konkrétní rasové skupiny.⁷⁸

4.8 Islamofobie

Islamofobie je jeden z druhů xenofobie, zjednodušeně tímto termínem označujeme bezdůvodný odpor, strach a předpojatost proti muslimům, vznikající většinou na základě osobních kontaktů. Pro islamofobii jsou charakteristické také projevy vyjadřující nadřazenou přezíravost k této náboženské či etnické skupině, se kterými přichází xenofobní jedinci v západních zemích do styku.⁷⁹

5 Knihy

5.1 Inšalláh

Děj románu *Inšalláh* je postaven na reálných událostech, které se odehrály 23. října 1983 v Bejrútu, kdy byly sektou Děti boží spáchány na americké a francouzské

⁷⁴ TELEROVSKÝ, Roman a Martin MAHLER. *Strach z cizího: Antisemitismus, xenofobie a zkušenost "uncanny"*. Vydání první. Praha: Česká psychoanalytická společnost, 2015. ISBN 978-80-260-9204-9. Str. 41- 42.

⁷⁵ Xenophobia. *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge: Cambridge University Press, 2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/xenophobia>

⁷⁶ JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 8071785350. Str. 188.

⁷⁷ Racism. *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge: Cambridge University Press, 2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/racism>

⁷⁸ JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 8071785350. Str. 188.

vojáky mírových milic dva sebevražedné atentáty, při kterých zemřelo přes 400 lidí, mezi mrtvými byly i děti. Fallaciová tuto knihu věnovala obětem nejen tohoto masakru, ale i obětem jiných krveprolití, které se odehrály jak v Bejrútu, tak jinde ve světě. „*Tento román je zamýšlen jako akt lásky, jak pro ně, tak pro život jako takový,*“ napsala Fallaciová hned v úvodu knihy.⁸⁰

Samotný název *Inšalláh* znamená v arabštině „přeje-li si to Bůh, je-li to vůle boží“, v knize Fallaciová hledala souvislost tohoto arabského výrazu a osudu.⁸¹ Osud v románu autorka popsala jako soubor náhodných událostí. I samotný atentát na vojáky mírových milic považovala za jednu s mnoha náhod, která ho vytváří.⁸² V této myšlence se inspirovala rakouským fyzikem Ludwigem Boltzmannem, především jeho druhou termodynamickou větou. Chaos je podle něj nevyhnutelným a nezvratným pro cokoliv a má destruktivní záměr, kdo se pokusí s ním bojovat, nastolovat v něm řád a hledat v něm smysl, spíše ho posílí. Chaos totiž absorbuje energii, kterou při tomto úsilí vydáváme.⁸³

Osud Fallaciová vyobrazila také jako symbol bezmoci, rezignace, jako něco, co omezuje naši zodpovědnost, volnost při rozhodování podle našeho úsudku či tužeb a právo zvolit si svůj život. Inšalláh a osud si jsou podle ní navzájem synonymem.⁸⁴

V knize Fallaciová ilustrovala, jak vypadal Bejrút ještě v první polovině 20.století. Po vyhlášení nezávislosti se tomuto území díky příznivým hospodářským podmínkám říkalo Švýcarsko Blízkého východu, tehdy byl Libanon údajně jedním z nejhezčích míst naší planety. Navzdory tomu, že tamější demografické složení bylo velmi různorodé, dokázali vedle sebe žít šiiité, sunnité i křesťané. Tehdejší vládu bylo možné označit za částečně demokratickou, jelikož respektovala občanské svobody. Prakticky tam neexistovaly vraždy kvůli předsudkům nebo fanatismu. Připomněla, že země v průběhu let čelila nájezdům Řeků, Římanů, Turků a Křižáků. Libanon vždy

⁷⁹ Islamofobie (islamophobia). *Arts Lexikon* [online]. Praha: VPH VŠE, 2012 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.artsllexikon.cz//index.php?title=Islamofobie>

⁸⁰ FALLACI, Oriana. *Insciallah*. Milano: Rizzoli libri S.p.A., 1990. ISBN 88-17-85374-7. Str. 5.

⁸¹ Tamtéž str. 688.

⁸² Tamtéž str. 147.

⁸³ Tamtéž str. 47- 48.

⁸⁴ Tamtéž str. 688.

přitahovala západ kvůli své geografické poloze a ekonomickým výhodám, které z ní vyplývaly.⁸⁵

Špatnou situaci v Libanonu zapříčinili podle Fallaciové palestínští muslimové, obsadili muslimskou část Bejrútu a začali utlačovat komunitu, která v této čtvrti žila odjakživa. Založili tak stát ve státě, vytvořili své zákony, vystavěli vlastní školy, banky, nemocnici, a dokonce i armádu, která byla napojená na místní mafii. Palestinci také vybudovali rozsáhlé bludiště katakomb pod Bejrútem. Obsazování hlavního města se nelíbilo především křesťanům, kteří se začali bouřit. Menší střety a šarvátky vyústily v opravdové boje, a nakonec občanskou válku.⁸⁶

Na základě příběhu popsala, jak byli v té době muslimové v Libanonu vnímáni. Byli děleni na muslimy šiitské, sunitské a palestinské.⁸⁷

Palestinské muslimy Fallaciová vyobrazila jako ošklivé a zrádné zpátečníky, kteří ukradli šťastné město, umí pouze nenávidět, zabíjet a poslouchat své ajatolláhy a ze svého neštěstí obviňují jiné. Charakterizovala je jako lenošivé analfabety, upíry žíznící po smrti a rodící teroristy, kteří se umí radovat jen ve chvíli, když spáchají atentát. Zmínila však, že byli po dlouhé dekády šikanováni, zneužívání, okrádání o své domovy, žili v nevědomosti a fanatismu, což je z části omlouvá.⁸⁸

5.2 Hněv a hrdost

Kniha vyšla jako reakce na události 11. září. Věnovala ji obětem tohoto teroristického útoku, svým rodičům Edoardovi a Tosce Fallaciovým, kteří ji podle jejich slov naučili říkat pravdu a svému strýci Brunovi, který ji naučil o ni psát.⁸⁹

Série teroristických útoků, jež se stala kousek od jejího bytu na Manhattanu, ji vytrhla ze psaní knihy *Klobouk plný třešní*, cítila, že jediné psaním může být užitečná a pomoci západní civilizaci.⁹⁰

⁸⁵ Tamtéž str. 49-50.

⁸⁶ Tamtéž str. 51-53.

⁸⁷ Tamtéž str. 85.

⁸⁸ Tamtéž str. 599 - 600.

⁸⁹ FALLACI, Oria a. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 11.

Fallaciová tvrdila, že kniha je kázáním, i když se původně mělo jednat o dopis západní civilizaci, jenž měl upozornit na válku, kterou jí vyhlásili služebníci Alláha.⁹¹

Název díla vyplynul z jejího hněvu, který pocítila po reakci Západu na tragédii 11. září, slyšela, že někteří politici a intelektuálové, tvrdí, že Amerika dostala, co si zasloužila, chovali se tak podle ní stejně, jako Palestinci radující se z tohoto neštěstí.⁹² Právě její hněv a hrdost ji přiměly k napsání tohoto kázání.⁹³

Knihu napsala především pro lidi, kteří nejsou ani hloupí nebo zlí, ale pouze klamou sami sebe pochybami a nejistotou. Varuje je, že začala válka, jejíž cílem je především dobytí našich duší a ztráta svobody.⁹⁴ Válku popsala jako střet dvou kultur a náboženství.⁹⁵ Upozorňovala Evropany, že válka se služebníky Alláhovými bude velmi tvrdá, dlouhá a obtížná, pokud se nepřestanou bát. Doslova uvedla: „*Pokud se ovšem my Evropané nepřestaneme posírat, nepřestaneme hrát s nepřítelem obojakou hru a vzdávat se vlastní důstojnosti. A tuto radu nabízím při vši úctě i papeži.*“ Naráží na skutečnost, že papež poprosil muslimy o odpuštění za křížové výpravy.⁹⁶

Jelikož žila dlouhou dobu v Americe, zabývala se také vlastenectvím Itálie a Spojených států, vidí v nich velké rozdíly. Tvrdila, že s výjimkou Francie si nedokáže představit více vlasteneckou zemi, než je právě Amerika. Italové podle jejího názoru vyznávají vlastenectví jen když je přinutí totalitní režim a když náhodou získají medaili při olympijských hrách. Vyjádřila svůj obdiv nad tím, jak Američané po útoku mávali americkými vlajkami, protože sami chtěli, nikoliv protože by je organizovala vláda.⁹⁷

Fallaciovou zarazilo, že spousta Evropanů se o situaci v Americe nezajímá, myslí si, že by se oni neměli starat, jelikož je daleko. Upozornila, že se mýlí, že pokud padne Amerika, zhrouť se i celý Západ.⁹⁸

⁹⁰ Tamtéž str. 19-20.

⁹¹ Tamtéž str. 34.

⁹² Tamtéž str. 43.

⁹³ Tamtéž str. 126.

⁹⁴ Tamtéž str. 59-60.

⁹⁵ Tamtéž str. 28.

⁹⁶ Tamtéž str. 58.

⁹⁷ Tamtéž str. 53-54.

⁹⁸ Tamtéž str. 62.

V knize vzpomněla svůj zážitek ze synody pořádané ve Vatikánu v říjnu 1999, v rámci níž probíhala diskuze o vztazích mezi křesťany a muslimy, jeden islámský učenec tehdy údajně prohlásil, že k nám služebníci Alláhovi vtrhnou pomocí naší (západní) demokracie a ovládnou nás pomocí jejich (islámského) náboženství. Tuto válku přirovnala k obrácené křížové výpravě.⁹⁹

Prohlásila, že muslimové se cítí být nadřazení nad Západní kulturou a položila otázku, zda má smysl respektovat ty, kteří nerespektují nás.¹⁰⁰

V knize se Fallaciová zabývala také chováním muslimské společnosti v Evropě. Popsala, jak se chovala ona sama, když cestovala do islámských zemí. *„Nechodím přerýkávat otčenáš a Zdravas Maria před hrob Prorokův. Nechodím močit na zdi jejich mešit. Tím měně na ně chodím kálet. Když jsem v jejich zemích (z čehož nemám žádné potěšení), nikdy nezapomínám, že jsem host a cizinec. Dávám si pozor, abych je neurazila oblečením, posunků nebo chováním, které je u nás normální, pro ně však nepřijatelné. Chovám se k nim s patřičnou úctou, přiměřenou zdvořilostí a přiměřenými ohledy.“* Narážela tak na událost, kdy v roce 1999 postavili somálští muslimové velký stan na Katedrálním náměstí Florencie. Uvedla, že *„byl zařízen jako malý byt: stoly, židle, pohovky, matrace, aby bylo kde spát a šukat, sporáky, aby se mohlo uvařit a zasmradit celé náměstí.“*¹⁰¹ Fallaciová se tehdy sama zasadila o to, aby byl stan odstraněn, vylíčila, jak její protesty ignoroval jak starosta Florencie, tak ministr zahraničních věcí. Oba dva zástupci údajně na problém zapomněli, nebo spíš, podle jejich slov, neměli odvahu ho řešit.¹⁰²

Odvolávala se na svobodu, tvrdí, že by každý měl žít, jak chce, odmítá však, aby se jí někdo pokoušel vnucovat zvyklosti z muslimských zemí. *„Na tomhle světě je místo pro každého. Ve svých vlastních domovech, ve svých vlastních zemích si lidé dělají, co chtějí. Jestli jsou tedy v muslimských zemích ženy tak tupé, aby nosily čádor nebo burku, jestli jsou tak pošetilé a snášejí to, že znamenají méně než velbloud, jestli jsou natolik hloupé, aby se provdaly za chlípníka, který chce čtyři manželky, tím hůř pro ně. Jestli*

⁹⁹ Tamtéž str. 69.

¹⁰⁰ Tamtéž str. 61.

¹⁰¹ Tamtéž str. 88-88.

¹⁰² Tamtéž str. 90.

jsou jejich muži tak pitomí, že odmítnou sklenici vína nebo piva, platí o nich totéž. Nebudu tou, kdo jim bude zasahovat do jejich rozhodování. Byla jsem, sakra, vychovávána myšlenkou svobody a matka mi říkala: „Svět je zajímavý, protože je rozmanitý.“¹⁰³

Přítomnost muslimů v Itálii Fallaciové vadila, napsala, že muslimští vetřelci, jak nazývá vyznavače islámu žijící Itálii, přispívají k bujení obchodu s narkotiky, živí se jako pouliční prodavači padělků, stánkaři a prostitutky šířící AIDS. Pobuřovalo ji i to, že na veřejných místech porušují Prorokovy přísahy, opíjí se a poté obtěžují ženy, jednou údajně obtěžovali i ji.¹⁰⁴

V díle uvedla několik důvodů, proč se islámská společnost tolik liší od té západní. Jako jeden z příkladů zvolila chování muslimů k ženám. Na vlastních zážitcích demonstrovala, že muslimové ženy neuznávají, trestají je smrtí za věci, které jsou pro západní společnost naprosto běžné jako návštěva kadeřníka.¹⁰⁵ V knize zmínila také jednoho z Alláhových bojovníků, který vnímal ženy, společně se zvířaty, jako nečisté bytosti.¹⁰⁶

Fallaciová se pozastavovala také nad kultem smrti. Uvedla, že nikdy nepovažovala činy jako kamikadze a sebevražedné teroristické útoky za udatné a šlechetné. Vadili ji všichni, kdo páchají sebevraždu, aby mohli zabít někoho jiného: *„Považuju je za vrahy hnané samolibostí, za exhibicionisty, kteří místo toho, aby usilovali o úspěch ve filmu, politice nebo sportu, hledají slávu ve vlastní smrti a ve smrti druhých. Místo toho, aby se snažili získat Oscara, ministerský úřad nebo olympijskou medaili, usilují o místo v pornografickém ráji Koránu, rajské zahradě, kam podle Proroka přijdou všichni hrdinové a budou se tam milovat s povolnými pannami.“* Napsala.¹⁰⁷

Zároveň se Fallaciová ptala, jakých úspěchů muslimská kultura dosáhla. *„Ať hledám, jak chci, najdu jen Proroka s jeho svatou knihou, která se zdá pomatená i tam,*

¹⁰³ Tamtéž str. 67.

¹⁰⁴ Tamtéž str. 91.

¹⁰⁵ Tamtéž str. 77.

¹⁰⁶ Tamtéž str. 47.

¹⁰⁷ Tamtéž str. 46-47.

kde opisuje z Bible, evangelií, tóry a helénistických myslitelů“. Zpochybnila i to, že by měli pouze Arabové vymyslet matematiku. Měla za to, že ji vymysleli Arabové společně s Indy, Řeky, Mayi a Mezopotámci.¹⁰⁸

Připomněla, že ani v jedné z islámských zemí neexistuje demokratický sekulární režim. Země jsou většinou absolutistickými monarchiemi nebo vojenskými diktaturami. Připustila, že v některých státech vládnou umírnění panovníci, ti se ale nikdy neodchýlí od náboženství. Jejich státní zřízení jsou tudíž, podle jejího názoru, neslučitelné s našimi zásadami svobody, demokracie a civilizace. Fallaciová přiznala, že je proti jakékoliv formě tyranie nebo náboženského útisku.¹⁰⁹

5.3 Síla rozumu

Ergo, hněv, který mnou otřásal před více než dvěma lety, se neutišil, spíše zdvojnásobil. Hrdost, již jsem se tehdy obrnila, nezeslábla. Spíše zesílila.¹¹⁰ Pohrdáním a ve jménu Rozumu tedy znovu otevírám téma, za němž jsem před více než dvěma lety udělala tlustou čáru se slovy: „Bylo toho dost, stačí.“ Tímto textem Fallaciová otevřela knihu *Síla rozumu*, kterou věnovala obětem madridského teroristického útoku a jiným zavražděným nepřáteli naší civilizace.¹¹¹

V knize se věnovala podobným tématům, jako v díle *Hněv a hrdost*, více však apelovala na rozum západní civilizace. Zastávala názor, že lidé přestali přemýšlet.¹¹² Vše, co se děje v Evropě je údajně projevem úpadku inteligence, který je zároveň i úpadkem rozumu.¹¹³

Prohlásila, že Západ prodal své základní principy, hodnoty, kulturní kořeny, historii a s tím i vlastní identitu. Evropský kontinent nazvala Eurábií. Za tímto pojmenováním se skrývá *„Evropa státníků bez cti a mozku, politiků bez svědomí a*

¹⁰⁸ Tamtéž str. 65-66.

¹⁰⁹ Tamtéž str. 87-88.

¹¹⁰ FALLACI, Oriana. *Síla rozumu*. Praha: Lidové noviny, 2014. ISBN 978-80-7422-301-3. str. 28-29.

¹¹¹ Tamtéž str. 5. Teroristický útok v Madridu se stal v roce 2004, vyžádal si 191 mrtvých a 2050 zraněných.

¹¹² Tamtéž str. 203.

¹¹³ Tamtéž str. 215.

intelligence, intelektuálů bez důstojnosti a odvahy. [...] Evropa, která se jako děvka zaprodala sultánům, chalífům, vezírům a lancknechtům nové Osmanské říše. ¹¹⁴

Na základě reálných událostí z historie dokazovala, že expanzionismus je umění, Alláhových služebníků, v němž odjakživa vynikali. Evropa a křesťanství je podle Fallaciové jejich nejvytouženější kořistí.¹¹⁵ Válka vedená Alláhovými služebníky je válkou kultur, která má ovlivnit to, jak západní civilizace přemýšlí a jedná. Teroristické útoky považovala Fallaciová za nástroj, jak Západ zastrašit, zlomit, vydírat, a nakonec si jej podmanit.¹¹⁶

Stejně jako v předchozí knize se Fallaciová zabývala také tím, proč je soužití Západu s lidmi vyznávající islám naprosto nereálné. Vysvětlovala, že každá z těchto dvou kultur má naprosto odlišné zvyky. Uvedla například to, že muslimové mají místo pěti pracovních dnů pouze čtyři. Zamýšlela se, nad častými modlitbami muslimů, nerozumí, jak mohou lidé vyznávající islám pracovat. Pozastavovala se i nad tím, jak by bylo vůbec možné muslima identifikovat. V Itálii musí být na průkazové fotografii člověk zachycen s odhalenou tváří, muslimské ženy však nosí čádory nebo burky a muži turbany. U některé uvedené příklady dokládala reálnými návrhy na změnu zákonů, které by se měly těmto zvyklostem přizpůsobit.¹¹⁷

Fallaciová se opět vrátila k tvrzení, že se Západ nebrání, ale ba naopak se přizpůsobuje. Tuto myšlenku dokazovala italsko-muslimskými sňatky, které údajně otevírají muslimům cestu do Evropy, jelikož muslim skrze manželstvím získá italské občanství. Ze svazku poté vzejdou děti, které budou vychovávány podle Koránu.¹¹⁸ Dotkla se tak „politiky lůna“, při které jsou obyvatelé určitého státu vysláni do cizí země, kde mají za úkol se rozmnožit a poté se území zmocnit.¹¹⁹

Zaobírala se také multikulturalismem, který pokládala za nemožný, jelikož muslimové zuřivě prosazují vlastní identitu, s níž nemáme nic společného.¹²⁰

¹¹⁴ Tamtéž str. 115.

¹¹⁵ Tamtéž str. 31.

¹¹⁶ Tamtéž str. 214.

¹¹⁷ Tamtéž str. 84-85.

¹¹⁸ Tamtéž str. 194.

¹¹⁹ Tamtéž str. 45.

¹²⁰ Tamtéž str. 58.

Připomněla, že integrace se muslimům podle Koránu zakazuje, a cituje dvě sůry. V jedné z nich stojí, že Alláh nedovoluje svým věřícím přátelit se s nevěřícími, poněvadž přátelství láká k přebírání morálních hodnot a životního stylu nevěřících.¹²¹

V knize se opět věnovala tématu postavení ženy v muslimské společnosti. Usuzovala, že z pohledu Koránu je žena pouze dělohou k narození dětí. Odkázala se na soubor předpisů, které na základě sūr z Koránu, sestavil ajatolláh Rúholláh Chomejní. Příkázání se zabývají incestem, sňatky s nezletilými nebo dokonce zoofilii.¹²²

V díle informovala také o islámském manželství, kdy uvedla dva typy sňatku. V prvním případě nelze sňatek, pokud není žena vypuzena, zrušit. V druhém případě se jedná o dočasné manželství, jehož platnost lze ukončit kdykoliv. Muž má právo ženu zapudit a vyhodit z domu. Citovala z Koránu pasáže, ve kterých je uvedeno, že ženy jsou bezvýhradně oddány manželovi, a ty, které se nepodvolí, musí manžel vykázat z lože a zbít.¹²³

Snažila se také západní civilizaci přiblížit islámské náboženství jako takové. Tuto víru přirovnává k rybníku. *„Rybník je nádrží stojaté vody. Voda, jež nikdy neodtéká, ani se nepohne, nikdy se nepročistí, nepromění v živý proud, ubíhající k moři. Vždyť také voda v rybnících rychle zahnívá a nehodí se ani pro dobytek. Rybník nemiluje Život – miluje smrt. [...] Západ je naopak řekou a řeka živým proudem. Proudem, jenž stále plyne vpřed a ve svém ustavičném pohybu se pročisťuje, obnovuje, mohutní svými přítoky, pospíchá k moři. [...] Řeka miluje Život.“* Na konci úvahy dodala, že Západ nemůže prohrát.¹²⁴

Fallaciová zároveň prohlásila, že existuje pouze jeden islám, který nelze rozdělovat na "dobrý" a "špatný." Varovala, že pokud nebudeme islám vnímat právě jako zahnívající rybník, utopíme se v jeho bahně.¹²⁵

¹²¹ Tamtéž str. 81.

¹²² Tamtéž str. 173.

¹²³ Tamtéž str. 88-90.

¹²⁴ Tamtéž str. 212-213.

¹²⁵ Tamtéž str. 215.

Ztotožňovala se s myšlenkami kněze Dona Tassiho, který tvrdil, že islám odporuje demokracii. Další myšlenka kněze, jež byla Fallaciové sympatická se týkala toho, že se muslimové musí řídit Koránem, který nehlasá pacifismus.¹²⁶ Na druhou stranu Fallaciová nepovažovala za pacifistu ani Ježíše Krista, který podle ní určitě nepřišel na zem uvést pokoj. Své názory podložila citacemi z Bible.¹²⁷

5.4 Oriana Fallaci zpovídá sebe samu – Apokalypsa

Kniha je posledním dílem trilogie Oriany Fallaciové vydané po roce 2001. Dílo pojala jako rozhovor jí samotné se sebou. V části knihy s názvem *Apokalypsa* se inspirovala poslední knihou Nového zákona *Zjevením Jana* a citovala z ní část obsahující popis nestvůry vycházející z moře se sedmi hlavami a deseti rohy.¹²⁸ Uvedla i druhou příšeru, kterou nazývá Bestii, ta však nevzešla z moře, ale ze země. Bestie s jehněčími rohy a dračím hlasem, která začala nutit lidi, aby obdivovali Nestvůru, jako obdivují boha a taktéž je začala je přesvědčovat o zabíjení těch, kdo se tomu nařízení vzpříčí. Fallaciová tvrdí, že Bestie, ať už v dobré nebo špatné víře pomáhá Nestvůře a přirovnala k ní Evropu a západní společnost.

Všem lidem poté byla na čelo a pravou ruku otisknuta značka - cejch kolaborantů.¹²⁹ Lidé místo toho, aby se vzbouřili, cejch přijímají. Lidé se značkou v dnešní společnosti se podle Fallaciové poznají například podle toho, že nikdy nemluví o „islámském terorismu“, ale pouze „terorismu“.¹³⁰

Hned při prvních otázkách, které Fallaciová položila sama sobě, si vzpomněla na smutné události, které ji za život zasáhly, několik z nich je spojeno právě s islámským náboženstvím. Vzpomněla na smrt pacifisty Nicholase Berga a amerického inženýra Paula Johnsona zabité teroristy, lítost vyjádřila i v případě zajatce Yunese Mohammeda Aliho, který vedl prádelnu v Mosulu, tomu teroristé amputovali ruce a vyřízli oko, ačkoliv složil požadované výkupné. Napsala, že smutek cítí vždy, když se dozví, že služebníci Alláhovi se dopustili masakru, při nichž umíraly jejich vlastní děti.¹³¹

¹²⁶ Tamtéž str. 48-49.

¹²⁷ Tamtéž str. 17-18.

¹²⁸FALLACI, Oriana. *Oriana Fallaci intervista sé stessa - L' Apocalisse*. Seconda edizione. Milano: Rizzoli, 2014. ISBN 978-88-17-07768-2. Str. 59 str. 125.

¹²⁹ Tamtéž str. 127-128.

¹³⁰ Tamtéž str. 131.

¹³¹ Tamtéž str. 19-20.

Islám je podle jejího názoru především o dobývání a podmaňování, má dvojitou tvář a je proradný. O Západu si myslela, že je ustrašený, nechal se připravit o rozum a trpí intelektuální rakovinou, a proto cítí povinnost psát o tom, co si lidi myslí, ale mají strach to říci nahlas.¹³²

V knize se snažila definovat, jak západ vnímá umírněného muslima, pro jeho označení údajně stačí nebýt v kontaktu s teroristickou organizací, nezabíjet nevinné a neunášet lidi, což pokládala za nebezpečné, jelikož muslimové mají i přesto jiné zvyky a návyky, které se vymykají těm západním (opět jmenuje polygamii, postavení žen, jiné zákony, nošené burky atd.). Islámská kultura je pravým opakem té západní, která hlásá svobodu. Uzavřela, že umírněný islám neexistuje. Na druhou stranu zmiňuje, že si je jistá o tom, že existují umírnění muslimové, jako například bývalý ředitel arabské televize Al Arabia Abdul Rahman al-Rashed. Je však podle ní pošetilé spoléhat se na to, že tato hrstka změní islámský svět, do kterého patří.¹³³

Zároveň jí připadalo nereálné, že by mohl Západ do islámských zemí přinést demokracii. Tvrdí, že demokracie nejde darovat. Dá se pouze dobýt, ale je třeba ji chtít a vědět, co tento pojem znamená. Pochybuje však o tom, že by ji muslimové dokázali získat, jelikož jsou zvyklí na teokracii, a proto neschopní si vybrat, co chtějí, jelikož tato forma vlády přikazuje poslouchat pouze boha.¹³⁴

V knize se také dotkla tématu multikulturalismu, který je podle ní jen bábčou vytvořenou Euroarábií o tom, že neexistuje lepší civilizace, ale pouze rozdílné a různé civilizace, čímž kriminalizuje vyjádření vlastního názoru, který by pojmenoval to „špatné“ pravým jménem.¹³⁵

Zabývala se také současnou situací v Evropě. Přiznala, že ještě více než rakovina, kterou sama trpí, jí trápí rakovina Evropy v podobě nového nacismu, bolševismu, nečinnosti a lhostejnosti.¹³⁶ Západ se podle jejich slov zničí sám skrze svou

¹³² Tamtéž str. 118.

¹³³ Tamtéž str. 139-142.

¹³⁴ Tamtéž str. 92.

¹³⁵ Tamtéž str. 32-33.

¹³⁶ Tamtéž str. 26

intelektuální a morální rakovinu.¹³⁷ Současnou situaci v Evropě přirovnávala k roku 1938, tedy k Evropě za Mnichovské dohody.¹³⁸ Vinu přiřkla Evropské unii, kterou mimo jiné popisuje jako nástroj k navléknutí vetřelců na naše území.¹³⁹

Jako nové téma v knize se objevila polemika o tom, zda by se mělo Turecko stát součástí Evropské unie, přičemž byla Fallaciová výhradně proti, Turecko pokládala za stát, který svou geografickou polohou i kulturou patří k Blízkému východu. Vadilo jí samozřejmě i to, že turecká populace je především muslimského vyznání.¹⁴⁰

Popsala také vzpomínku, kdy se setkala s Binem Ládinem a vůbec poprvé tenhle příběh vytáhla na povrch. Bina Ladina popsala jako Napoleona islámu.¹⁴¹ Údajně ho spatřila v osmdesátých letech v Bejrútu, v salónu jednoho z hotelů. Údajně několikrát prošel kolem křesla, na němž seděla a s odporem ji pozoroval.¹⁴² Uznala, že by se jí líbilo udělat s ním rozhovor, chtěla by s ním mluvit o jeho dětství a dospívání, jelikož si myslela, že právě v tomto období se nachází klíč jeho osobnosti, odmítala, že jedinou motivací k jeho jednání je náboženství.¹⁴³

Vyjádřila se také o manifestu, který v roce 2004 vydal deník *Corriere della Sera*. V dokumentu muslimové požadují začlenění do italské společnosti. Fallaciová cituje z dokumentu konkrétní pasáže, které ji pobouřily. Kvůli tomuto manifestu přerušila s deníkem dlouholetou spolupráci.¹⁴⁴

6 Rozhovory

6.1 Yasir Arafat

V knize *Hněv a hrdost* popsala Fallaciová palestinského politika a nositele Nobelovy ceny jako vrískajícího muže plivající páchnoucí sliny.¹⁴⁵ Když ho viděla, váhala, jestli to je opravdu on, působil na ní velmi mladě. Jediné, co na něm bylo

¹³⁷ Tamtéž str. 172.

¹³⁸ Tamtéž str. 34-35.

¹³⁹ Tamtéž str. 95.

¹⁴⁰ Tamtéž str. 148-149.

¹⁴¹ Tamtéž str. 79.

¹⁴² Tamtéž str. 82.

¹⁴³ Tamtéž str. 80-81.

¹⁴⁴ Tamtéž str. 134-136.

nápadné, byl hustý knír a puška zavěšená na rameni. Vylíčila ho jako muže malého vzrůstu. Poznala ho až podle jeho nezaměnitelného obličejce, její pozornost upoutala velká pusa s masitými rty a vypoulené zářící oči. Poté na ní promluvil hlasem, který popsala jako ženský a pisklavý. Že jde o důležitého muže šlo posoudit jen díky tomu, že byl v doprovodu ochranky.¹⁴⁶

Už na začátku tušila, že rozhovor s Arafatem jí nepřinese zajímavé odpovědi a že z něj nejspíš nedostane ani nové informace, sice se jednalo o nejznámějšího muže v Palestině, jeho soukromý život však zůstával v tajnosti, nebylo ani známo, kterého roku se Arafat narodil. Nakonec se jí přece jen podařilo potvrdit pár informací z jeho minulosti i současnosti. Na rozhovor s Arafatem Fallaciová čekala několik dní.¹⁴⁷

Přiznala, že ze všech Palestinců, které potkala, na ní Arafat udělal nejmenší dojem. Tvrdila, že je to muž zrozený k tomu, aby štvál lidi a je prakticky nemožné k němu cítit nějaké sympatie. Devadesátiminutový rozhovor s ním byl pro Fallaciovou velmi těžký, myslela si, že interview bude fiaskem. Arafat odpovídal neurčitě a často odbočoval. Průběh vylíčila jako těžké setkání Araba, který věří ve válku a Evropana, který v ní naopak nevěří, setkání člověka, který zastává pravidlo oko za oko, zub za zub a jí, které se nenávidí přičít. Fallaciová během rozhovoru s Arafatem pochybovala o jeho inteligenci. Přiznala se, že ji znepokojoval jak po lidské, tak po politické a intelektuální rovině.¹⁴⁸

Jak uvedla Fallaciová už na začátku, debata s Arafatem byla těžká i kvůli jejich rozdílnému názoru na válku. Přesvědčila se o tom, když žádala Arafata o to, zda by jí potvrdil, že odmítá mír, ve který doufá každý obyvatel. Vůdce jí odpověděl, že mír by Izrael zničil.¹⁴⁹

Další neshoda mezi Fallaciovou a Arafatem nastala, když politik začal tvrdit, že jeho ozbrojená organizace Al-Fatah upřednostňuje čistě vojenský boj, ale občas se uchýlí k sabotáži, přiznal, že to jsou většinou oni, kdo aktivují bomby v Tel Avivu,

¹⁴⁵ FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 46

¹⁴⁶ FALLACI, Oriana. *Interview with history*. New York: Liveright, 1976. ISBN 0-395-25223-7. str. 123-124.

¹⁴⁷ Tamtéž str. 125.

¹⁴⁸ Tamtéž str. 127-128

¹⁴⁹ Tamtéž str. 131.

Jeruzalémě a Ejlatu. Načež ho Fallaciová upozornila, že v tom případě se tedy nejedná o čistě vojenský boj. Arafat nesouhlasil, ohrazoval se, že některé operace jsou uskutečňovány, aby ukázali, že jsou schopní udržet nepřátele pod kontrolou, což sice zasáhne i civilisty, ale ti jsou však podle něj komplici gangu, který ovládá Izrael.¹⁵⁰

Arafat obvinil Fallaciovou z toho, že novináři ze Západu jsou vždy na straně Izraelců, že jim věří a podávají zprávy o tom, co Izraelci říkají. Fallaciová se proti Arafatovi ohradila, že je nespravedlivý muž a že ona s ním právě dělá rozhovor, který slovo od slova přepíše.¹⁵¹

6.2 *Ruholláh Chomejní*

O rozhovoru s Chomejním napsala již v knize *Hněv a hrdost*. Vzpomínala, že když přišla na iránské velvyslanectví žádat o vízum, tamější zaměstnanec ji donutil odlakovat si rudě nalakované nehty, což je považováno za známku nemravnosti. Aby udělala s Chomejním interview, musela si obléct čádor, chtěla se tudíž někde schovat, aby se mohla převléct. Zavřela se tedy se svým tlumočnickem v jedné z hal bývalého královského paláce, jenže dovnitř vtrhl dozorce, jelikož podle Koránu je zakázané, aby byl spolu o samotě pár, který ještě není sezdaný.¹⁵²

Jak historka dopadla, se čtenáři dočetli až v další knize *Síla rozumu*. Jelikož mohla být za tento prohřešek potrestána smrtí a určitě by jí byl znemožněn přístup k Chomejnímu, uzavřela se svým tlumočnickem, který už byl ženatý, dočasné manželství.¹⁵³

Fallaciová neváhala a na čádor se zeptala Chomejního přímo během rozhovoru. Položila mu otázku, jak se ženám v čádoru plave, když ho nemohou odložit, Chomejní jí odpověděl, že to není její starost a že pokud si ho oblékat nechce, nemusí. Čádor prezentoval jako oblečení pro mladé a slušně vychované dívky, načež mu Fallaciová odpověděla, že je to od něj velká laskavost a sundala ze sebe tento „středověký hadr,“ jak čádor sama při interview nazvala. Poté následovala otázka, zda pokládá ženy, jako je

¹⁵⁰ Tamtéž str. 134.

¹⁵¹ Tamtéž str. 138.

¹⁵² FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 70.

ona sama, tedy ty, které měly vždycky odhalené vlasy a šlo se jim podívat do očí, za špatně vychované a stařeny.¹⁵⁴

Chomejního popsala jako starce, jako nejhezčího starého muže, kterého kdy potkala, zaujala jí především jeho tvář. Pro Fallaciovou se něčím od všech diktátorů lišil, cítila z něj respekt, něhu a přirozené charisma.¹⁵⁵

Při několika otázkách se Fallaciová s Chomejním názorově střetne. Novinářka mu řekla že spousta lidí tvrdí, že jeho revoluce nepřinesla do Íránu svobodu. Vůdce jí odpovídá, že lidé mohou vyjít na ulici, aniž by jim hrozilo násilí, což pro něj znamená svobodu. Fallaciová však namítla, že se v zemi zvýšil strach a hodně lidí ho nazývá diktátorem.¹⁵⁶

Fallaciová se dotkla také tématu fanatismu. Chomejního se zeptala, co cítí, když masa lidí volá ve dne v noci na ulici jeho jméno a tlačí se na sebe jen proto, aby ho na moment viděli a zaspívali pro něj modlitbu. Íránský vůdce odpověděl, že mu to dělá radost, jelikož jsou právě tohle lidé, kteří povstanou, aby vyhodili z Íránu veškeré nepřátele, podle něj je nutné, aby byli lidé připraveni znovu zaútočit, což je podle něj důkaz lásky. S tímto názorem Fallaciová nesouhlasila Imámovi řekla, že jí to přijde spíše jako „fašistický fanatismus“. Chomejní však trval na svém a tvrdil, že ho lid miluje, protože cítí, že se o ně stará. Fašismus a islám se podle něj neslučuje. Fašismus vznikl na Západě, nikoliv mezi lidmi vyznávající islám. Fallaciová mu odpověděla, že si myslí, že nerozumí dobře termínu fašismus, objasnila mu tedy význam tohoto slova a přirovnala ho k Mussolinimu.¹⁵⁷

V rozhovoru Fallaciová Chomejnímu vyčetla, že nedodržel to, co slíbil při svých prvních proslovech. Vytkla mu například, že skončily liberální íránské noviny *Ayandegan*, a že slíbil, že zaručí všem svobodu slova a myšlení, což nedodržel. Fallaciová se v průběhu rozhovoru Chomejního ptala na otázky, co pro něj znamená

¹⁵³ FALLACI, Oriana. *Síla rozumu*. Praha: Lidové noviny, 2014. ISBN 978-80-7422-301-3. str. 88-89.

¹⁵⁴ Le Interviste: Personaggi della storia-Khomeini. *Oriana Fallaci* [online]. Milano: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.orian-fallaci.com/khomeini/intervista.html>

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ Tamtéž.

demokracie nebo svoboda.¹⁵⁸ Neopomenula ani téma vražd za cizoložství, prostituci, homosexualitu a ženskou nevěru.¹⁵⁹

V rozhovoru se Chomejního ptala také na to, proč ženy nemohou studovat s muži na univerzitě, proč s nimi nemůžou pracovat či plavat v bazénech. Také se zeptala na zákon, který dovoluje mužům mít čtyři manželky. Tvrdila, že se jedná o právo, staré téměř dva tisíce let a optala se vůdce, zda si nemyslí, že se svět od té doby posunul. Položila mu také otázku, proč obnovil zákaz pití alkoholu a poslouchání hudby a proč tyhle činnosti pokládá za hřích.¹⁶⁰

Fallaciová upozornila Chomejního na to, že používá vždy poměrně ostrá slova, když mluví o Západní civilizaci, připomněla mu, že právě Západ mu poskytl exil, že zpět do Íráku ho přivedlo západní letadlo a že používal i jiné západní věci, jako například telefon, klimatizaci a televizi.¹⁶¹

6.3 Husajn I.

O králi Husajnovi I. se Fallaciová zmiňovala, už v knize *Hněv a hrdost*, napsala, že je to jediný sympatický a civilizovaný vládce, kterého v muslimském světě potkala. Bylo jí sympatické, že ve svém životě nevedl polygamii a že jí během rozhovoru dovolil, aby mu říkala pouze Husajne, jelikož bylo pro ni těžké oslovovat ho Vaše Veličenstvo.¹⁶²

Čtenářům se snažila osobnost Husajna přiblížit, napsala, že svůj život nežije jako asketa nebo svatý, ale naopak má plno zálib a chce si užívat co nejdéle, proto se naučil střílet.¹⁶³ Fallaciová v úvodu rozhovoru popsala jeho život, i to, jak a kdy se ho pokusili nepřátelé zavraždit. Fallaciové přišlo mimořádné, že čím více je Husajnův život v nebezpečí, tím více chodil na veřejnost bez ochranky.¹⁶⁴

¹⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁹ Tamtéž.

¹⁶⁰ Tamtéž.

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 74.

¹⁶³ FALLACI, Oriana. *Interview with history*. New York: Liveright, 1976. ISBN 0-395-25223-7. str. 140.

¹⁶⁴ Tamtéž str. 142.

Vylíčila také to, jak ji král přijal. Potřásl jí rukou a optal se, zda je všechno v pořádku a jestli neměla v Jordánsku nějaké problémy. Připadalo ji, že se chová tak, aby ukázal, že je jiný než Arabové, které doposud potkala. Nabídl jí jordánské cigarety.¹⁶⁵ Překvapila ji jeho dovednost, s níž se vyhýbal některým otázkám. „*I když jeho výchova byla západní, [...] jeho krev je na tisíc procent arabská, zatížená prozíravostí a záludností.*“¹⁶⁶

Během rozhovoru Fallaciová před ním uznala, že jeho plány ohledně budoucnosti Arábie a jejich vztahů se sousedními zeměmi se jí zdají být dobré.¹⁶⁷

Když se po čtyřiceti pěti minutách museli rozhovor ukončit, král jí slíbil, že se ještě jednou sejdou, aby rozhovor dokončili. Už se tak ale nestalo. Váhala, jestli k ní byl opravdu upřímný, jestli jí nelhal o svém postoji k Palestincům. Fallaciová napsala, že se ten den, kdy spolu dělali rozhovor, se jeho chování k Palestincům zdálo být velmi solidní, tolerantní a toužící po míru. Pět měsíců po rozhovoru spáchal Husajn na palestinské fedáje masakr známý jako *Černé září*. Fallaciová nakonec dodala: „*Ti, kteří mají moc a hýbou s osudem jiných, by nikdy neměli být posuzováni v momentě neštěstí nebo porážky, [...] měli by být posuzováni, když jsou plní energie vykonávat svou práci.*“ Myslí si tedy, že její rozhovor ukazuje pravou tvář krále Husajna.¹⁶⁸

6.4 Muammar Kaddáfí

„*Je hloupý, je chorobně hloupý,*“ pronesla Oriana Fallaciová o Muammaru Kaddáfím v americké talk show Charlieho Rose v roce 2003. Ve stejném pořadu také řekla, že při setkání začal hystericky křičet, že je duchovním učitelem.¹⁶⁹ Fallaciová ho údajně musela uklidňovat. Během diskuze s Charliem Rosem nakonec o Kaddáfím řekla, že byl nejhlupejším člověk, se kterým dělala rozhovor a vyrovnat by se mu mohl snad jen Jásir Arafat.¹⁷⁰

¹⁶⁵ Tamtéž str. 143.

¹⁶⁶ Tamtéž str. 145.

¹⁶⁷ Tamtéž str. 150.

¹⁶⁸ Tamtéž str. 144-145.

¹⁶⁹ Své dílo *Zelená kniha* považoval za evangelium

¹⁷⁰ Remembering Oriana Fallaci. *Charlie Rose* [online]. New York: Charlie Rose, 2006 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://charlierose.com/videos/10922>

Kaddáfí začal nejprve mluvit o tom, že Itálie napadala Libyi a řekl, že válku mohla Libye Itálii vyhlásit několikrát, ale že se tak nestalo, protože je Libye civilizovanou zemí, navíc Fallaciovou poučil, že ve středověku byli Italové pouhými barbary, a jeho země Itálii kultivovala. Na to se ho Fallaciová zeptala, zda Italové volali po „osvícenství“ jejich civilizace. Což jí Kaddáfí potvrdil a řekl jí, že je jejich civilizace naučila matematiku, vědu i zdravotnictví.¹⁷¹

Fallaciová se ho bez ostýchavosti zeptala, jestli ví, proč je tolik neoblíbený a jak se může on, který si říká ochránce práva a svobody, stýkat s ugandským prezidentem Idi Aminem, který je proslulý svou krutostí. Kaddáfí se po dlouhém vysvětlování, Fallaciové zeptal, jak si italská novinářka vysvětluje to, že bylo několik pokusů o to, ho zavraždit. „*Jednoduše tím, že jste ve své zemi neoblíbený,*“ odvětila mu Fallaciová.¹⁷²

Během rozhovoru ho také upozornila, že si odporuje. Když mu položila otázku, co vlastně je, a on jí odpověděl, že vedoucí revoluce, řekla mu, že není moc skromným člověkem a že sám sebe považuje za Boha.¹⁷³

V následujících otázkách se ho Fallaciová zeptala, jak může být shovívavý k teroristům a považovat je za zázrak společnosti, která má být rozdrčena, a přitom udržovat obchodní vztahy s Američany, konkrétně s Giannim Agnellim, jenž je předsedou automobilky Fiat, kterou vůdce vlastnil. Kaddáfí však popřel, že by tohoto člověka znal.¹⁷⁴

Fallaciová mu položila otázku, jak se dostal k moci, zda se roku 1969 jednalo o revoluci nebo o státní převrat. Vůdce jí odpověděl, že státní převrat z revoluce udělali lidé, jež mají v Libyi hlavní slovo. Na to se ho Fallaciová dotázala, proč jsou tedy po celé Libyi vyvěšené jeho fotografie, řekla mu, že zakazuje spoustu věcí a že jeho osobnost se stala v Libyi kultem. Sdělila mu, že jí v těchto věcech připomíná Mussoliniho.¹⁷⁵

¹⁷¹ Italian life. *Corriere della Sera* [online]. Milano: RCS Mediagroup S.p.a., 2010 [cit. 2017-03-5]. Dostupné z: <http://www.corriere.it/International/english/articoli/2011/02/23/oriana-fallaci-interview-gheddafi-1979.shtml>

¹⁷² Tamtéž

¹⁷³ Tamtéž

¹⁷⁴ Tamtéž

¹⁷⁵ Tamtéž.

Během rozhovoru stihla shodit i jeho *Zelenou knihu*. Diktátor se jí zeptal, zda tuto knihu četla. Fallaciová odpověděla, že ano, že ji měla přečtenou za čtvrt hodiny, jelikož je velmi malá. „*I moje pudřenka je větší, než vaše Zelená kniha,*“ odvětila a zeptala se, jak dlouho mu trvalo tuto knihu napsat. V souvislosti s jeho knihou se ho zeptala, proč demokracii ve svém díle popsal jako diktaturu a proč je proti volbám a parlamentu. Řekla mu, že jeho kniha v mnoha pasážích nedává smysl.¹⁷⁶

7 Články

7.1 A přece se na Francii nezlobím

Článek je převážně o tom, jak Francie reaguje na díla Fallaciové vydaných po roce 2001. Vyjmenovala, jak a kdy Francouzi urazili ji, nebo jejího otce, tyto lidi nazvala „hejsky“, tedy zlatou mládeží, jež na konci 18.století a napadala jakobíny. Ve článku zároveň objasnila, proč i přesto na Francii nezanevřela.¹⁷⁷

Jakobíny dnešní doby přirovnala k sobě. K lidem doufajícím ve svobodu, jež se nenechají zastrašit, mají čisté svědomí a jsou odhodláni bránit svoji vlast, zem, kulturu, identitu „*A nechtějí nájezdníky, kteří využívají naší tolerance, našich zákonů, naší pohostinosti. Chtějí nám vnutit burku nebo čádor. Podmanit si nás, ovládat nás, stejně jako osm století ovládali Portugalsko a Španělsko.*“¹⁷⁸

Ve článku Fallaciová dala najevo své rozhořčení i nad tím, že v Itálii si muslimové stěžují na krucifixy ve školách, jelikož mrtvolka na kříži může polekat jejich muslimské žáky.¹⁷⁹

Text uzavřela tím, že Francouzi ještě umí svobodně myslet a projevovat svůj názor, jelikož její knihy jsou v této zemi velmi čtené a její díla se vyprodala za méně než tři dny a dostaly se na žebříček nejprodávanějších knih.¹⁸⁰

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ FALLACI, Oriana. Non ci si arrabbia con la Francia. *Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup, 2002, (8. 6.) [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: <http://cinquantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e35f2841860>

¹⁷⁸ Tamtéž.

¹⁷⁹ Tamtéž.

¹⁸⁰ Tamtéž.

7.2 Západe, vzbud' se

Deník *Corriere della Sera* publikovat 26. října 2002 článek, v němž je přepsán projev Fallaciové z jejího projevu na American Enterprise Institute ve Washingtonu. Její projev se týkal především knihy *Hněv a hrdost*. Současně v textu obhajovala své názory a myšlenky.¹⁸¹

Na American Enterprise Institute se Fallaciová rozhodla vystoupit po dlouhé době jednoduše kvůli tomu, že západní civilizace je od 11. září ve válce a první linie této války je v Americe, nikoliv v Evropě – ta je pouhým zázemím. Fallaciová ve svém projevu napsala, že se cítí být vojákem, a proto je její povinností bojovat. „*Jsem zde, abych bojovala [...] zvláštní zbraní. Zbraní, která neslouží ke střelení, slouží k myšlení, k zamyšlení, k probuzení toho, kdo spí.*“¹⁸²

V projevu tvrdila, že důvodem k vydání *Hněvu a hrdosti* byl především „intelektuální terorismus“. Přiznala, že v knize se údajně islámu nestraní a připustila, že je často velmi zuřivá. Je hrdá na západní kulturu, když ji srovná s tou islámskou, jelikož právě zde vznikla demokracie.¹⁸³

V textu zažalovala lidi ze Západu, kterým chybí vášeň, již mají právě muslimové. Západní civilizace je podle ní často bez odhodlání bojovat. Tyto lidi vinila z toho, že spustili systém rozumu bez krajnosti, kontroly, chladnosti a divila se, že dovolí nepřátelům vést válku proti Západu. Uvedla, že pouze ve vášni vidí prostředek, jak bojovat proti nepřátelům. Vyzývala, aby lidé bojovali a zachránili naši identitu a civilizaci, pokud se tak nestane, varuje, že budeme poraženi.¹⁸⁴

7.3 Od přeběhlíků k sebevraždě Evropy

¹⁸¹ FALLACI, Oriana. Fiorentini, esprimiamo il nostro sdegno. *Corriere della Sera* [online]. Milano: Rizzoli Libri S.p.A, 2002 (6. 11.) [cit. 2017-03-03]. Dostupné z:

www.corriere.it/Primo_Piano/Cronache/2002/11_Novembre/06/fallaci.shtml

¹⁸² Tamtéž.

¹⁸³ Tamtéž.

¹⁸⁴ Tamtéž.

Hlavním tématem článku se především přeběhlictví některých politiků z jedné politické strany k jiné. Hned na začátku tento jev zasadila do historických událostí Francie, napsala, že se jedná o specialitu této země. Demonstruje to na osobě Charlese - Maurice de Talleyrand, který byl nejdříve knězem, poté se stal odpůrcem duchovenstva, přešel do služeb Napoleona, jenže později se stal jeho nepřítelem.¹⁸⁵

Dalším tématem je politická korektnost, kterou definovala jako slizké pokrytectví, kterou podle jejích slov používají paraziti převlečení za ideology, politiky, novináře, spisovatele, komentátory a další, kteří „[...] olizují nohy Chomejnímu a Pol Potovi a říkají jen to, co jim je nařízeno říci, aby se udrželi v pseudo-intelektuální společnosti [...].“¹⁸⁶

Korektnost podle ní ustanovila slovní spojení „místní zvyky“ a „odlišná kultura,“ a to především v souvislosti s muslimskými zeměmi. Tvrdila, že se jedná o jev, který umožnil vznik nového intelektuálního teroru, a to především přehnaným používáním slova „rasismu,“. Upozorňuje, že lidé často neví, co tento pojem znamená, ale i tak ho používají.¹⁸⁷

Na závěr článku se vrátila zpět do svého mládí, kdy po druhé světové válce společně s otcem volala po nové Evropě a svobodě. Dnešní Evropa však není tou, po které tehdy tak volala, a to hlavně kvůli „finančnímu klubu“, jak nazývala Evropskou unii, která okrádá národy o identitu a hovoří o společné kultuře.¹⁸⁸

7.4 Nepřátele, se kterými jednáme jako s přáteli

Tento článek vyšel v deníku *Corriere della Sera* a je především reakcí na teroristický útok v Londýně 16. června 2005.

Na začátku sdělila, že se jí lidé často ptají na její názor ohledně těchto útoků, přitom neví, co by jim měla sdělit, když už čtyři roky psala o islámském nacizmu, o

¹⁸⁵ FALLACI, Oriana. Dai voltagabbana al suicidio dell'Europa. *Corriere della Sera* [online]. Milan: Mediagroup, 2002, (8. 6.) [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://cinqantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e35f7397f3e>

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ Tamtéž.

válce Západu a o tom, že se Evropa stala Eurábií. Podotkla, že od vydání její knihy *Hněv a hrdost* ji lidé nazývají rasistkou a došlo i k jejímu zažalování, ale teď miliony novin skládají titulky právě z jejich slov, za která byla kdysi odsuzována.¹⁸⁹

Současnou situaci ve všech evropských městech přirovnávala k situaci z Bejrútu v sedmdesátých letech, kdy si v něm Palestinci vytvořili své vlastní město, vlastní jazyk a zvyky a mohli tak plánovat své útoky.¹⁹⁰

Posun viděla v tom, že se začalo otevřeně mluvit o islámském terorismu, a že budou v Londýně provedeny v rámci bezpečnosti domovní prohlídky, aby byli zadrženi podezřelí, jinak ale k žádné jiné změně nedošlo. Pokračuje podle ní také báchorka o umírněném neboli moderním islámu, který nazývá fraškou multikulturalismu.¹⁹¹

Upozornila, že naši nepřátelé, které spatřuje v muslimech nežijí daleko od nás, ba naopak, podle jejích slov už je máme „doma“, a to už dlouhou dobu. Naši nepřátele však na první pohled jako protivníci nevypadají. Nemají plnovous, jsou oblečeni jako západní lidé a mají místo v naší společnosti. Jsou to nepřátele, se kterými jednáme, jako s přáteli, a i přesto námi pohrdají a nenávidí celou západní společnost. Fallaciová položila řečnickou otázku, proč tedy nejdou zpět do svých domovů. Zastávala názor, že své nepřátele si sami chráníme, že jim skrze multikulturalismus a integraci dáváme možnost prosazovat vlastní pravidla a zvyky. Své úsudky dokládala výčtem reálných událostí. Narážela také na Schengenský prostor nahrávající teroristům, kteří díky otevřeným hranicím můžou volně cestovat.¹⁹²

Zmiňovala také to, že se vede dialog s civilizací, která ani nemá výraz pro pojem „svoboda“, v demokracii vidí Satana a neuznávají naše lidská práva, řídí se pouze Koránem, který se neslučuje se západními hodnotami.¹⁹³

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ FALLACI, Oriana. Il nemico che trattiamo da amico. *Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup 16. 7. 2005 [cit. 2017-05-1]. Dostupné z:

<http://cinquantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e3607b5ae8e>

¹⁹⁰ Tamtéž.

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² Tamtéž.

¹⁹³ Tamtéž.

Fallaciová v textu prohlásila, že bude stále opakovat to, co již napsala ve svých knihách a že se nenechá zastrašit, a to ani hrozbami smrti, očerňováním, urážkami a jinými útoky na její osobu.¹⁹⁴

K nepřítelům je údajně příliš shovívavá i katolická církev. Ta totiž neustále zdůrazňuje jakési společné duchovní dědictví tří monoteistických náboženství: křesťanství, židovství a islámu. Všechna tři náboženství podle jejího výkladu vyznávají stejného boha. S tímto tvrzením však Fallaciová nesouhlasila, Alláh podle ní nemá nic společného s křesťanským bohem, který hlásá lásku a odpuštění. Alláha charakterizovala jako tyrana, jenž v lidech vidí jen své otroky.¹⁹⁵

Fallaciová ve článku varovala před nebezpečím i rodnou Itálii, jelikož je velmi blízko oblasti Blízkého východu a Středozevnímu moři. Italové jsou navíc podle ní naivní a zbabělí lidumilové nabízející spolupráci.¹⁹⁶

Na konci článku opět přirovnávala islám a muslimy k nestvůře, která se již objevila v díle *Apokalypsa*. Ptala se, jaká tragédie by se musel stát, aby lidé otevřeli oči a uvědomili si, že jsou ve válce.¹⁹⁷

8 Oriana Fallaciová v českých médiích

Jak je psáno v úvodu práce, o Oriane Fallaciové není v České republice velké povědomí. I přesto bylo v souvislosti s touto italskou novinářkou v českých médiích od roku 1990 až do poloviny května 2017 vydáno 112 článků.¹⁹⁸ Texty, jejichž obsah se týká této slavné novinářky byly rozděleny do pěti kategorií podle toho, k jakému tématu se konkrétně vztahovaly.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ Tamtéž.

¹⁹⁶ Tamtéž.

¹⁹⁷ Tamtéž.

¹⁹⁸ Autorka použila pouze texty ze zpravodajských webů a tištěných médií. Nepoužívala příspěvky na blozích a do řešerše nezařazovala články, kdy bylo jméno Oriana Fallaci používáno pouze jako přirovnání nebo bylo zmíněno při různých rozhovorech, ať už v otázce novináře nebo v odpovědích respondenta.

První skupinou byly články o jejích knihách (recenze a oznámení o vydání publikace, reakce na ně), v českém jazyce vyšly knihy *Hněv a hrdost* a *Síla rozumu*. Takovýchto článků vyšlo dohromady patnáct. Vydaly je například Literární noviny, deník Právo, Lidové noviny, magazín Marie – Claire, týdeník Týden, server Eurabia.cz, Parlamentnilisty.cz nebo advojka.cz.

Dvaadvacet článků se řadí do kategorie nekrologu, jedná se o texty, které vyšly po úmrtí novinářky 15. září 2006. Časopis Respekt napsal o jejím úmrtí jednu větu. Rozsáhlejší nekrolog vydal časopis Šťastný Jim. Několika stránkovou vzpomínku otiskl časopis Reflex, text se věnuje jak životu, kariéře, dílům a názorům Fallaciové. Další zprávy o jejím úmrtí vydal týdeník Týden, deník Lidové noviny, MF Dnes, Právo. Italskou novinářku vzpomenu server Aktualně.cz, iHned.cz, Český rozhlas a další.

Devět textů popisuje život Fallaciové. Jedná se většinou o medailonky o její osobě, vydaly je například server Super.cz, Eurabia.cz. Rozsáhlejší texty otiskl týdeník Respekt a Reflex nebo zpravodajský web iHned.cz.

Do kategorie ostatní spadají články, kdy je italská novinářka spojena s nejrůznějšími tématy, dohromady bylo takových textů patnáct, například česká redakce BBC informovala o protestu Fallaciové proti Evropskému sociálnímu fóru, které se mělo konat ve Florencii. Server neviditelnypes.cz její jméno zmínil ve článku o feminismu. Server Eurabia.cz publikoval článek o OSN, ke kterému připojil názor Fallaciové na tuto organizaci. Zpravodajský web Aktualně.cz se věnoval jejím rozhovorům, ČRo ji citoval v souvislosti se smrtí Muammara Kaddáfího.

Největší počet článků, konkrétně padesát jedna, spadá do kategorie týkající se islámského náboženství a společnosti. Autoři textů většinou citují z díla Fallaciové, představují její hlavní názory a dávají je do souvislosti se současnou situací. Takovéto články vydával například především server Eurabia.cz, následují zpravodajské weby jako Neviditelnypes.cz, Europortal.cz, Akltuálně.cz, Parlamentnilisty.cz, Virtuality.cz, Aktualně.cz. Z tištěných médií potom deník Právo, Lidové noviny, MF Dnes, časopis Týden, Reflex, Respekt a jiné.

8.1 Server Eurabia

Server Eurabia je zpravodajským webem, který si dává za cíl pravdivě informovat o rostoucím nebezpečí islámu. Redakce serveru zdůrazňuje, že web není rasistický, xenofobní, a že nechová nenávist k žádné náboženské nebo národnostní skupině.

I když je na stránkách Eurabie uvedeno, že název je inspirován názvem knihy historičky Bat Ye'or, ve článku oslavující třetí rok fungování tohoto serveru se autor hlásí k odkazu Fallaciové.¹⁹⁹

Server Eurabia.cz vydal od roku 2005, kdy vznikl, dohromady 23 článků, které mají souvislost s Orianou Fallaci, v několika dalších desítkách ji pouze zmiňuje nebo její myšlenky přirovnává k názorům jiných lidí, kteří měli na islám a islámskou kulturu podobný názor, jako ona. Dokonce v roce 2008, tedy tři roky před vydáním knihy *Hněv a hrdost* v nakladatelství Lidové noviny, přeložili tuto knihu a uveřejnili na svých stránkách, název této knihy však pozměnili na *Hněv a pýchu*, což však přesně neodpovídá původní myšlence, na které je název knihy založen. U článku s překladem není ani uveden jeho autor. V textu se vyskytuje mnoho překladatelských i gramatických chyb. Pro příklad, když Fallaciová vylíčila na začátku knihy to, jak prožila události 11. září a uvažovala o přesném počtu mrtvých napsala větu: „*Včera poslal starosta Giuliani deset tisíc vaků na mrtvolky; bylo jich použito jen několik set.*”²⁰⁰ Autor překladu na serveru Eurabia stejnou větu přeložil: „*Včera poslal primátor Giuliani další balík s deseti tisíci těl, ta však byla celá.*”²⁰¹ Další překladatelská chyba je na další straně. V části, kde Fallaciová sdělila svůj postoj k lidem páchající teroristické útoky napsala: „*Vsadím se, že jsou samolibí i fyzicky.*”²⁰² Na serveru Eurabia je tato věta přeložená: „*Věřím, že jsou také fyzicky slabí.*”²⁰³ Překladatel z webu Eurabia nepřesně přeložil i následující větu. Fallaciová napsala: „*Mám před očima fotografii dvou kamikadze popsanych v mé knize Inšalláh, románu začínajícím masakrem 436*

¹⁹⁹ SATURKA, Martin. Preji Eurabii.cz, aby i nadále naplňovala odkaz Oriany Fallaci. In: *EuRabia.cz* [online]. Praha: Český portál, 2005 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/2019-preji-eurabii-cz-aby-i-nadale-naplnovala-odkaz-oriany-fallaci.aspx>

²⁰⁰ FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 46.

²⁰¹ Slavná kniha Oriany Fallaci *Hněv a pýcha*: Část I. *Eurabia* [online]. Praha: Český portál, 2008 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/2294-slavna-kniha-oriany-fallaci-hnev-a-pycha-cast-i-.aspx>

²⁰² FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 47.

²⁰³ Slavná kniha Oriany Fallaci *Hněv a pýcha*: Část I. *Eurabia* [online]. Praha: Český portál, 2008 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/2294-slavna-kniha-oriany-fallaci-hnev-a-pycha-cast-i-.aspx>

amerických a francouzských vojáků z mírové mise v Bejrútu. Pořád se na ni dívám. A dávejte pozor. Nechali se tak vyfotografovat před tím, než šli na smrt. Před focením si zašli k holiči. Podívejte se na jejich elegantní bradky, upravené kotletky.²⁰⁴ Na serveru Eurabia.cz stojí: „Dívám se na fotky těch dvou kamikadze, o kterých jsem mluvila v mém „Inšaláhu“ - romantický román, který začíná zničením americké základny (přes 400 mrtvých), francouzské základny (přes 350 mrtvých). Tyto fotky byly pořízeny před tím, než šli umřít. Před svou smrtí šli ještě k holiči. Podívejte se na ten skvělý účes! Jaké smetanové kníry, čeledínové malé vousy, koketní kotletky.“²⁰⁵ Kniha *Hněv a hrdost* je na webu rozdělena do tří částí, překladatelské chyby se objevují v každé z nich. Předchozí příklady byly vybrány, aby znázornily, do jaké míry se překlad liší od originálu a kolik chyb se objevilo jen na necelých dvou stranách textu.

Další nepřesný překlad názvu knihy *Hněv a hrdost* je ve článku *Oriana Fallaci: Plakala jsem, když mu řezali hlavu*. Dílo je zde nazvané jako *Zloba a hrdost*. Autor textu navíc přeložil úryvek, o kterém tvrdí, že je právě z této knihy.²⁰⁶ Jedná se ale o záměnu děl, jelikož uvedený úryvek je z knihy *Oriana Fallaci zpovídá sebe samu – Apokalypsa*.²⁰⁷

9 Závěr

Z bakalářské práce vyplývá, že islámská kultura a islámské náboženství velmi ovlivnily práci italské novinářky Oriany Fallaciové. Tomuto tématu se věnovala převážně po událostech 11. září 2001 (viz graf č.1), kdy byla v Americe spáchána série teroristických útoků. Téma islámu a islámské společnosti se však objevuje i v knihách *Inšalláh* (1990) a *Nepotřebné pohlaví* (1961). Po roce 2001 vyšly knihy *Hněv a hrdost* (2001) a *Síla rozumu* (2004). Islámu a islámské společnosti věnuje také velkou část v knize *Oriana Fallaciová zpovídá sama sebe – Apokalypsa* (2004), tímto dílem také uzavřela trilogii knih vydaných po roce 2001, díky kterým se vrátila zpět na scénu. Po roce 2001 napsala také několik článků věnující se tomuto tématu, jednalo se například o

²⁰⁴ FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5, str. 47.

²⁰⁵ Slavná kniha Oriany Fallaci *Hněv a pýcha: Část I. Eurabia* [online]. Praha: Český portál, 2008 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/2294-slavna-kniha-oriany-fallaci-hnev-a-pycha-cast-i.aspx>

²⁰⁶ ČERNÝ, David Pavel. Oriana Fallaci: Plakala jsem, když mu řezali hlavu. *Eurabia* [online]. Praha: Český portál, 2008 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/2503-oriana-fallaci-plakala-jsem-kdyz-mu-rezali-hlavu.aspx>

²⁰⁷ FALLACI, Oriana. *Oriana Fallaci intervista sé stessa - L'Apocalisse*. Seconda edizione. Milano: BUR Rizzoli, 2014. ISBN 978-88-17-07768-2. Str. 19.

Od přeběhlíků k sebevraždě Evropy (2002), A přece se na Francii nezlobím (2002) a Nepřátelé, se kterými jednáme jako s přáteli (2005). Deník Corriere della Sera také otiskl do článku její proslov na American Enterprise Institute Západe, vzbud' se (2002)-

V těchto dílech se snažila především západní společnost varovat před nebezpečím terorismu a islámského fundamentalismu. Snažila se předávat své zkušenosti, které ji potkaly jak při rozhovorech s nejvyššími představiteli islámské společnosti a náboženství, tak na cestách po muslimských zemích. Vše dokládala reálnými událostmi a informacemi získaných z relevantních zdrojů. Do článků i rozhovorů promítala své názory a úsudky.

Fallaciová vnímala islám především jako nebezpečí pro Evropu a celou západní civilizaci, které by mohlo ohrozit naši demokracii, svobodu, kritické myšlení a společenské zásady. Je třeba připomenout, že byla zastánkyní těchto hodnot, odpůrkyní války, bojovnice za ženská práva a milovnice života. Tvrdila, že islám a muslimové tyto hodnoty neuznávají, vadily jí jejich svaté války a jejich vnímání smrti, kterou uznávají jako kult a je pro ně běžnou součástí každodenního života. Odmítala myšlenku umírněného islámu, integraci muslimů do západní společnosti pokládala za nemožnou. Rozhořčovalo ji i to, že muslimové v Evropě nerespektují zdejší podmínky. Nelíbilo se jí postavení žen v muslimské společnosti.

Co se týče jejích myšlenek, na základě této práce lze z části pochybovat o tvrzení, že byly xenofobní, rasistické a islamofobní. Podle definice těchto pojmů Fallaciová pořádně nezapadala ani do jedné skupiny. Měla především strach o zachování západních hodnot, kultury a civilizace, nikoliv ze všeho cizího. Toto pojmenování její osoby je možné vyvrátit i faktem, že několikrát cestovala do zemí, kde je nejrozšířenějším náboženstvím právě islám, potkávala se s nejvyššími představiteli této společnosti a vydávala díla s tematikou islámu, která podněcovala nenávist muslimů vůči ní, čímž se vystavovala nebezpečí. Její názory nelze jednoznačně označit ani za rasistické, i když několikrát shodila muslimskou kulturu, je důležité upozornit, že byla dosti nevybíravá i k Evropanům (Prodi, Berlusconi.). Nejbližší mají její myšlenky k islamofobii, i tam je třeba zmínit, že nebyla ke všem muslimům stejná, což lze pozorovat například na jejích rozhovorech. K jordánskému králi Husajnovi, který měl poměrně osvícenecké myšlenky, se chovala zdaleka jinak než k diktátorovi Kaddáfimu,

ajatolláhu Chomejnímu nebo palestinskému politikovi Arafatovi. Je vhodné také upozornit na to, že nehanila pouze islám, ale také křesťanství a západní společnost, zkrátka vše, co by mohlo poškodit hodnoty, jež zastávala.

Je třeba také brát v potaz, že byla jednou z prvních válečných novinářek, první cesty na území muslimských států podnikala v průběhu padesátých a šedesátých let, kdy byla zdaleka jiná informovanost o islámské kultuře a náboženství, než je dnes, lze tedy předpokládat, že prošla „kulturním šokem“, také události 11.zářít se staly kousek od jejího bytu na Upper Eastside, tudíž jí velmi zasáhly, což sama ve svých dílech několikrát přiznala. Práce Fallaciové je vždy pečlivě doložená informacemi, fakty a vlastními zkušenostmi, její názor tedy není postaven pouze na domněnkách, v tomto ohledu je vidět, že jejím původním povoláním byla novinářka.

Od roku 1990 až do května 2017 vyšlo v českých médiích více než sto článků, které se týkaly přímo Oriany Fallaciové nebo v nich byla citována. Nejčastěji bylo její jméno spojené s islámskou tematikou, a to většinou na nepříliš relevantních webech, několik článků potom vyšlo v souvislosti s jejím úmrtím v roce 2006 a s vydáním knih v roce 2011 a 2014. Nejvíce článků vydal server Eurabia.parlamentnilisty.cz, který zároveň přeložil celé její dílo *Hněv a hrdost*. V překladu je však spousta chyb, které mění význam myšlenek spisovatelky. Citace ve člancích byly většinou správně přeloženy, ale vytrženy z kontextu, zároveň nebyly prezentovány do hloubky, ukazují pouze jednu stranu názorů Fallaciové, téměř nikde nebyla obsáhleji odcitována nebo parafrázována její kritika křesťanství nebo západní společnosti, o které si myslí, že se podvoluje, neváží si svých kořenů a není schopná bránit svou identitu. Chybí rovněž popis jejich hodnot, které uznávala a stěžejních názorů na život a společnost, které jsou nutné pro úplné pochopení jejího díla.

10 Summary

The bachelor thesis shows that Islamic culture and its religion has influenced the work of Italian journalist Oriana Fallaci. She has been focusing on this issue primarily after the events of September 11th, 2001, when a series of terrorist attacks were committed on the United States of America. The subject of Islam and its Islamic society also appears in her books *Insciallah* (1990) and *Unnecessary Gender* (1961). Following

events of 2001, two other books were published *Hate and Pride* (2001) and *The Power of Reason* (2004).

To Islam and its society Oriana Fallaci also dedicates her work by questioning herself in the book *Apocalypse*, and with it she concludes the trilogy of books published after September 11th. Thanks to the trilogy she was brought back to the writing scene.

After 2001, she also wrote several articles dedicated to this subject, for example, *From the Turncoats to the Suicide of Europe* (2002), *I'm still not angry with France*. (2002), *Enemy We Treat Like A Friend* (2005). Daily paper *Corriere della Sera* has also published an article from the American Enterprise Institute "*West, Wake Up!*" (2002), for which in 2005 she received the Annie Taylor Award.

In these works she tried to warn the Western society against the dangers of terrorism and the Islamic fundamentalism.

She tried to share her personal experience from the Islamic countries where she met with top leader of Islamic society and its religion. All of it was supported by real events and from relevant sources. She reflected her opinions and judgments in articles and interviews.

Fallaci described the Islam primarily as a danger to Europe and to the Western civilization. She believed that Islam could compromise our democracy, freedom, critical thinking, and social principles. It is important to remind ourselves that she was a great supporter of these values, opponent of a war, advocate for women's rights, while being in love with life. She claimed that Islam and the Muslims don't recognize these values; in her work Fallaci condemns their holy wars and their perceptions of death, which they recognize as a cult, being a part of their everyday's life. She refused the idea of moderate Islam, and she found the integration of Muslims into the Western society impossible. She was outraged by the fact that Muslims in Europe do not respect local traditions, culture and rules. She also did not like the position of women in the Muslim society.

As for her ideas, based on her work, it would be debatable to claim whether they were xenophobic, racist and / or Islamophobic. According to the definition of these terms, Fallaci did not fit into any of these categories. She was primarily concerned about the preservation of Western values, culture, civilization, afraid of war, and not of anything different or unfamiliar. Fallaci's characterization can be contradicted by the fact that she traveled several times to countries where the Islamic religion was in-fact the most predominant religion. She met many high-ranking representatives of this society, and published works about her point of view on Islam and Islamic culture, which provoked a hatred of Muslims to her, and obviously put her in danger.

Her opinions can not be characterized as racial, although several times she embarrassed Muslim culture. It is important to mention that at the same time she wasn't quite selective in words to Europeans (Prodi, Berlusconi). Her rationale is closest to Islamophobia, however, even here it should be acknowledged that she didn't treat all the Muslims the same way, as evident, for example, in her interviews.

Her sentiment toward King Hussein of Jordan, who had relatively enlightening thoughts, was far different than to a Libyan dictator Gaddafi, Iranian Ayatollah Khomeini, or to Arafat, the Palestinian politician.

Its necessary to point out that she didn't only criticize the Islam, but also Christianity and the Western society. Basically, she was against everything that could harm or threaten the values she held.

It also must be taken into account the fact that she was one of the first war journalists. Her first trips to Muslim countries were during the 50's and 60's, when the Islamic culture and its religion in Europe were lacking understanding and attention. We can all assume that she experienced a "Cultural shock" during the events of September 11th. Her apartment on the Upper Eastside was only blocks away from the World trade center. Therefore, we can presume that these terrorist attack had a personal effect on her. Fallaci's work is always thoroughly documented by events, facts, and own experiences, so her view is not based only on her beliefs.

Between 1990 and May 2017, more than 100 articles with Oriana Fallaci's quotes or her personal citations were published in the Czech media. Most often her name was associated with Islamic themes, mainly on the non-relevant websites. Several of them were published in connection with her death in 2006, or with the publishing of books in 2011 and 2014. Most articles were published by Eurabia.parlamentnilisty.cz, which also translated her entire work *Rage and Pride*. The translation contains several errors that unfortunately change the meaning of writer's views and objectives. Quotations in the articles were mostly translated correctly, however, taken out of context, and therefore not presented in depth. They only show one side of Fallacia's opinions and views. Hardly anywhere was her criticism of Christianity or Western society published or paraphrased. She believes that both are submissive and unable to resurrect their original ideals, while defending their own identity. There is also a lack of description of their values, critical views on life and society, which are essential to fully understand her work.

11 Použitá literatura

11.1 Literatura:

ARICÓ, Santo L. *Oriana Fallaci: The women and the myth*. USA: Southern Illinois University Press, 1998. ISBN 0-8093-2153X.

BOSETTI, Giancarlo. *Cattiva maestra.: La rabbia di Oriana Fallaci e il suo contagio*. Venezia: Marsilio, 2005. ISBN 88-317-8849-3. Str. 36-37.

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-173-7.

ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. *Islám: Náboženství, historie a budoucnost*. Brno: JOTA, 2009. ISBN 978-80-7217628-1. Str. 27.

FALLACI, Oriana. *Hněv a hrdost*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7422-112-5.

FALLACI, Oriana. *Insciallah*. Milano: Rizzoli libri S.p.A., 1990. ISBN 88-17-85374-7.

FALLACI, Oriana. *Interview with history*. New York: Liveright, 1976. ISBN 0-395-25223-7. str. 123-124.

FALLACI, Oriana. *Oriana Fallaci intervista sé stessa - L' Apocalisse*. Seconda edizione. Milano: Rizzoli, 2014. ISBN 978-88-17-07768-2.

FALLACI, Oriana. *Oriana Fallaci intervista sé stessa - L' Apocalisse*. Seconda edizione. Milano: Rizzoli, 2014. ISBN 978-88-17-07768-2.

FALLACI, Oriana. *Síla rozumu*. Praha: Lidové noviny, 2014. ISBN 978-80-7422-301-3.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 8071785350.

KROPÁČEK, Luboš. ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-168-7.

PIERLEONI, Pierpaolo. *Un fiume che ama la vita: Uomo, Dio, morte, guerra nelle opere e nella vita di Oriana Fallaci*. Roma: Bonanno, 2007. ISBN 978-8877963499

TELEROVSKÝ, Roman a Martin MAHLER. *Strach z cizího: Antisemitismus, xenofobie a zkušenost "uncanny"*. Vydání první. Praha: Česká psychoanalytický společnost, 2015. ISBN 978-80-260-9204-9.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. 2010. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4.

11.2 Články:

OSVALDOVÁ, Barbora. Causa: Oriana Fallaciová. *Reflex*. Praha: Czech News Center, 2006(40). Str. 78.

11.3 Internetové články:

FALLACI, Oriana. Dai voltagabbana al suicidio dell'Europa. *Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup, 2002, (8. 6.) [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://cinquantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e35f7397f3e>

FALLACI, Oriana. Fiorentini, esprimiamo il nostro sdegno. *Corriere della Sera* [online]. Milan: RCS Mediagroup, 2002 (6. 11.) [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: www.corriere.it/Primo_Piano/Cronache/2002/11_Novembre/06/fallaci.shtml

FALLACI, Oriana. Il nemico che trattiamo da amico. *Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup 16. 7. 2005 [cit. 2017-05-1]. Dostupné z: <http://cinquantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e3607b5ae8e>

FALLACI, Oriana. Noi cannibali e i figli di Medea. *Corriere della Sera* [online]. Miláno: RCS Mediagroup, 3. 6. 2005, [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: http://archiviostorico.corriere.it/2005/giugno/03/NOI_CANNIBALI_FIGLI_MEDEA_co_8_050603006.shtml

FALLACI, Oriana. Non ci si arrabbia con la Francia. *Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup, 2002, (8. 6.) [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: <http://cinquantamila.corriere.it/storyTellerArticolo.php?storyId=54e35f2841860>

FALLACI, Oriana. Wake up, Occidente, sveglia. *Corriere della Serra* [online]. Milan: Mediagroup, 2002, (26. 10.) [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/26-ottobre-2002/articolo.html>
N 0862-6634.

11.4 Internetové zdroje:

Cambridge Dictionary [online]. Cambridge: Cambridge University Press, 2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/xenophobia>.

Gli ultimi anni. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/gli-ultimi-anni/vita.html>

I primi articoli. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/i-primi-articoli/vita.html>

Il silenzio, “Il Bambino” a “L’Alieno”..*Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/il-silenzio-il-bambino-e-lalieno/vita.html>

Il successo planetario.. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/il-successo-planetario/vita.html>

In prima Linea. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/in-prima-linea/vita.html>

Islamofobie (islamophobia). *Arts Lexikon* [online]. Praha: VPH VŠE, 2012 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Islamofobie>

KROPÁČEK, Luboš. Islamismus. *Encyklopedie migrace* [online]. Praha: Online encyklopedie migrace, 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://encyklopedie.org/islamismus/>

La carriera giornalistica. *Oriana Fallaci* [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/la-carriera-giornalistica/vita.html>

L'infanzia. Oriana Fallaci [online]. Miláno: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/linfanzia/vita.html>

Ruhollah Khomeini. *Oriana Fallaci* [online]. Milano: Rizzoli Libri S.p.A, 2008 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.orianafallaci.com/khomeini/intervista.html>

Thank you Oriana [online]. Bologna: Una via per Oriana, 2007 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.thankyouoriana.it>

12 Seznam příloh

Příloha č. 1: Tematika islámu v knihách Oriany Fallaciové (graf)



